СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

II. Ч. 121. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. П'ЯТНИЦЯ, 27-го ЧЕРВНЯ 1986 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JUNE 27, 1986 No. 121. VOL. XCIII.

ПРЕЗИДІЯ НТШ А ВІДБУЛА ЦІЛОДЕННЕ ЗАСІДАННЯ

Ню Йорк. — В суботу, 21-го червня ц.р., відбулося цілоденне засідання Президії НТШ А у приявності 11-ти осіб. Розлянено і прийнято рішення у цілій низці різних справ, науково-видавничих, стипендійній, у справі бібліотеки й архівів, влаштування власних конференцій й участи в конференціях інших установ. Розглянено теж різні справи господарського характеру. Між прийнятими постановами рішено перевести найближчі Загальні збори НТША в суботу, 25-го жовтня 1986 року.

Голова Т-ва д-р Я. Падох склав обширний звіт за час від останнього засідання Президії. Науковий секретар проф. Л. Рудницький реферував видавничі справи проф. В. Лев звітував між іншим про регіональні видання. На засіданні був приявний також поет і мистецтвознавець Святослав Гординський. Рішено видати в люксусовому альбомному вигляді „Слово о полку Ігореві" у трьох мовах — в оригіналі, літературному, українському перекладі та по-англійськи, під головною редакцією С. Гординського. Широку дискусію спричинила проблема стипендій. Тому, що з уділювання стипендій в'яжеться і видавання докторських дисертацій стипендіятів, покликано „ад гок" Комісію в цій справі з участю професорів Головінського, В. Калиновича, Л. Рудницького, В. Стойка і Є. Федоренка. Голова Т-ва з уряду входить в склад всіх Комісій. Багато уваги присвячено справі бібліотеки. Крім професійної бібліотекарки, Світляни Андрушків, яка працює в бібліотеці НТШ частинно, працюють там, займаючись каталогуванням Клим і Навроцький, активно цікавиться бібліотекою мгр Я. Рак і бібліотекар Борковський. Від самого початку заснування бібліотеки НТШ А найбільше уваги прикладав їй проф. В. Лев. Схвалено пропозицію голови д-ра Я. Падоха, щоби на подвір'ї нового дому НТШ А побудувати другий будинок спеціяльно для цілі бібліотеки й архівів. Число книжок і архівних документів щораз зростає завдяки посмертним пожертвам, записам, обмінові книжками та пляновому закупленню вартісних видань. Багато уваги забрала все актуальна справа англомовного видання „Історії України-Русі" Михайла Грушевського. Найбільшу перешкоду на шляху до видання перших трьох томів, згідно з давнішим рішенням, становить факт, що у централі Т-ва все ще є тільки переклад першого тому (Археологія), хоч за переклад трьох томів і частинно четвертого давно заплачено. Щодо нових видань, то крім згаданого видання „Слова о Полку" у друкарні, або в підготові, є видання „Історії українського тайного університету у Львові", із статтею д-ра Р. Осінчука про тамошній Медичний факультет, — „Словник кольорів" під редакцією проф. Струмінського, збірник статтей покійного мистця П. Андрусева, — книжка покійного Михайла Островерхи, „Історія права на Буковині", д-ра Новосівського, англовний переклад твору Павла Зайцева про Т. Шевченка у перекладі проф. Ю. Луцького з Торонто, книжка Василя Вериги „Галицька Соціялістична Радянська Республіка", видання окремою книжкою Вступу до „Історії М. Грушевського, що його зладив пок. д-р Матвій Стахів, збірник присвячений проф. М. Чубатому, книгу про Лемківщину наспілку з Товариством Лемківщина, книгу-альбом „Краса бойківських церков" авторства Каковського.

Обмірковано справу участи Т-ва у святкуваннях 1000-річчя хрищення України. Між запляновавими конференціями є конференція, присвячена М. Грушевському та конференція у честь Богдана Лепкого. Референтом доповідей і наукових конференцій є проф. Василь Калинович. Прийнято до відома, що появилася у „Свободі" сторінка „Вісті НТШ". Проф. Ляриса Онишкевич погодилася зредагувати найближчий „Бюлетень НТШ".

Відбудеться зустріч на пошану сл. п. інж. О. Бойдуника

Лігайтон, Па. — Центральна Управа і відділи східнього побережжя ЗСА Організації Державного Відродження України запрошують членство ОДВУ і БО та українське громадянство на зустріч у пошану сл. п. інж. Осипа Бойдуника, у 20-ту річницю смерти основоположника ОУН і довголітнього члена ПУН та голови Української Національної Ради на еміграції, яка відбудеться у неділю, 6-го липня ц.р., тут на оселі ім. О. Ольжича. Зустріч почнеться о год. 11-ій ранку Заупокійною Божественною Літургією і Панахидою.

О год. 1:30 по полудні заступник голови ПУН д-р Зенон Городиський виголосить доповідь. Будуть теж мистецькі виступи.

Одночасно повідомляється, що звичайний з'їзд ОДВУ відбудеться у днях 30-го, 31-го серпня і 1-го вересня ц.р., тут на оселі ім. О. Ольжича.

Надруковано збірку оповідань „Припадкова зустріч" С. Радіона

Мелборн, Австралія. — Минулого року, тут із видань делегатури УММАН, надруковано книжку ред. Степана Радіона п. з. „Припадкова зустріч". Ця 42-сторінкова книжка — це збірка новель, оповідань і перекладів.

В кінці цієї книжки є пояснювальна стаття д-ра Юліяна Мовчана, в якій він пише, що автор цієї збірки після прибуття до Австралії видав збірку оповідань „Новий похід" на тему „героїчних буднів Української Повстанської Армії"; проте пізніше, все більше ознайомлюючись із новою дійсністю він усе більше збагачує нашу літературу творами із життя далекої Австралії — країни, про яку, за вийнятком сухих географічних даних, здається, нічого й ніде не було написано в нашій літературі, - і пише він книжку „Микола Береза".

А відтак, минулого року, вийшла збірка оповідань — „Припадкова зустріч". У цій збірці, новелі написані теж на тему життя в Австралії — герої яких є українські поселенці, як і теж особи різних національностей.

Книжку можна набути, написавши на таку адресу: UMMAN, 8 Eve , Court, Springvale North, Victoria, Australia, 3171.

ВИЯВЛЕНО, ЩО СПОРТОВЕЦЬ кошиківки 22-літній Лен Баєз несподівано помер від кокаїни минулого тижня. Лікар, який робив розтин його тіла д-р Джан Смаялек заявив, що Баєз певно зажив кокаїну коротко перед своєю передчасною смертю. Смаялек сказав, що не є відомо скільки кокаїни Баєз зажив, тільки відомо, що його організм гостро зареагував на кокаїну, яка його вбила.

Польща обвинувачує Захід

Варшава. — Заступник міністра внутрішніх справ Польщі генерал Владислав Пожога сказав в інтерв'ю для газети „Жеч Посполіта", що під Мюнхеном, Західня Німеччина, і в стейті Ню Джерзі існують бази, на яких підготовляються диверсанти для підривної діяльности в Польщі. Генерал В. Пожога обвинуватив Захід також у тому, що він посилає в Польщу зброю і вибухові матеріяли.

За словами Пожоги, З'єднані Стейти Америки організовують підривні операції в Польщі протягом багатьох років. Метою таких операцій, як вважає польський генерал, є відколоти Польщу від соціялістичного бльоку. Щоб досягнути цього, Захід намагається створити в країні економічний хаос і безладдя. Генерал сказав, що польська служба безпеки викрила спроби Заходу забезпечити підривні групи вибуховими матеріялами, детонаторами, ґазом. За його словами, профспілка „Солідарність" також мала на меті дестабілізувати становище в Польщі. Говорячи про табори для підготови терористів під Мюнхеном і в Ню Джерзі, генерал відзначив, що туди вербували поляків, які приїхали на Захід на відвідини.

Ознайомившись з „відкриттям" генерала В. Пожоги, західні репортери, акредитовані в Польщі, зателефонували пресовому секретареві польського уряду Єжи Урбанові і попросили його прокоментувати повідомлення про „бази" і „терористів". Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Майкл Кавфман повідомив з Варшави, що Урбан радив репортерам звернутися за роз'ясненням в міністерство внутрішніх справ. У міністерстві західнім репортерам пояснили, що всі, хто міг би відповісти на ці питання, є на нарадах.

Інтерв'ю з генералом Владиславом Пожогою було надруковано у вівторок, 24-го червня, тобто за п'ять днів перед відкриттям з'їзду Польської об'єднаної робітничої партії. Західні обсерватори вважають, що польські комуністи використають цей „факт" для чергової антиамериканської пропаганди.

Переловили корабель із зброєю

Бальбоа, Панама. — Панамські воєнні кораблі затримали в середу, 18-го червня, данський вантажний корабель, який віз військові авта і зброю, совєтського виробу, якою можна озброїти найменше два батальйони війська. Здогадуються що ця посилка була призначена для марксистських партизан в Ель Сальвадорі.

Авта і зброю забрали з корабля „Пія Веста" до магазину. Лейтенант — командир Хозе Корреа, заступник шефа панамської фльоти, сказав, що вантаж складається з 32-ох військових авт, 1,500 машинових крісів, малих ракет та амуніції. В реєстрі торговельної фльоти в усьому світі зазначено, що „Пія Веста" є власністю Йоргена Єнсена, якого данські власті обвинуватили, що в роках 1981 і 1982 нелегально перепачковував зброю до Південної Африки.

Цього року мають його судити.

Корабель заякорили в порті Бальбао при виході з панамського каналу по стороні Пацифіку. Залога корабля не має права його покинути. Корреа дав дозвіл репортерам входити на корабель, але капітан корабля Йоганнес Христіянсен спротивлявся. Шість членів залоги є данцями, інші невідомої національности. Один індонезієць.

Урядові й військові чинники Панами не згадували, куди плив „Пія Веста", але газета „Ля Естрелля де Панама" подала, що корабель плив у напрямі Ель Сальвадору, де в одному місці пре березі океану мав стрінутись з висланниками лівих банд.

Підозріння про недозволений вантаж корабля передали до Панами урядові чинники з Перу.

Панамський закон забороняє плисти кораблям поблизу вод каналу і через канал, якщо вони не зголосять чим вони навантажені. Це автоматично уважають контрабандою.

Підготовляють виставку картин трьох Козаків і програму в Гантері

Гантер, Н. Й. — Літній сезон в мотелі „Ксеня" розпочався тут 27-го червня 1986 року. В п'ятницю, 4-го липня, відбудеться там же відкриття виставки картин Ека-Едварда, Юрія і Яреми Козаків. Сама виставка буде відкрита від ранку до вечора. Це дасть можливість оглянути виставку, яка цього року буде особливо багата, а любителі малярства Козаків будуть мати можливість вибрати собі картину заздалегідь поки, в часі літа, не розкуплять їх приїжджі гості, туристи.

Ввечорі о год. 8-ій відбудеться програма, яку організатори назвали „Привітальною". Гостей привітає власник мотелю „Ксеня" Ольга Кобзяр, а ред. Іван Кедрин-Рудницький говоритиме про виставку і трьох мистців-Козаків. У програмі беруть участь: Зенон Голубець, Стефан Крижанівський, Роман Левицький.

Програму вестиме Уляна Любович. Як звичайно, закінчить її Еко-Е. Козак своїм словом і рисунками. Після цього приготовляються окремі точки програми-несподіванки.

Появиться новий том „Українського Історика"

Мюнхен (ПС УІТ). — У короткому часі вийде з друку і буде розісланий передплатникам черговий випуск „Українського Історика" (Том 23, чч. 1-2, 1986), що являється єдиним українським журналом історії і українознавчих дисциплін. Журнал появляється за головною редакцією проф. Любомира Винара.

У цьому томі журналу друкуються такі матеріяли, які є розміщені в окремих розділах Українського Історика: Акрадій Жуковський Михайло Грушевський і журнал „Україна" і Теодор Б. Цюцюра, „Проєкт тексту конституції СССР в редакції Української ССР"; Любомир Винар, „Головний період наукової діяльности Олега Кандиби". У розділі „Українська еміграція" друкується англомовна студія Ігоря Стебельського „Українці в переселенчих таборах ДП в Австрії і Німеччині". У розділі „Літературознавство", міститься дослідження Юрія Бойка, „Олег Ольжич як поет"; розділ з архіву"; „Записна книжка О. Жуковського з 1919 року"; „Бібліографічні дослідження": Дмитро Штогрин, „Олег Кандиба-Ольжич: бібліографія" (закін-

(Закінчення на стор. 8)

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ СХВАЛИЛА ДОПОМОГУ ДЛЯ „КОНТРАС"

Вашінгтон. — В середу, 25-го червня 1986 року Палата Репрезентантів 221 голосами проти 209 схвалила дати військову допомогу для антикомуністичних повстанців в Нікараґуа. Це голосування є великою особистою перемогою президента Роналда Реґена, який в останньому часі персонально переговорював із поодинокими членами Палати Репрезентантів, щоб їх переконати у потребі такої допомоги. Ще три місяці тому назад члени Палати Репрезентантів відкинули таку можливість і Президент від того часу особисто включився у переговори з поодинокими законодавцями, щоб їх переконати у потребі мілітарної допомоги повстанцям в Нікараґуа. На вістку про голосування у Палаті Репрезентантів, провідник повстанців Ідалеціо Родріґез заявив, що повстанці будуть святкувати це рішення як перемогу справжніх демократичних засад серед американського народу.

Допомога, яку тепер члени Палати Репрезентантів схвалили, має виносити 70 мільйонів долярів у постачанні військового матеріялу і 30 мільйонів для немілітарних цілей. Цілу допомогу мають одержати повстанці у трьох ратах, з яких перша, у формі зброї, має бути в руках повстанців вже 1-го вересня цього року. Повстанці, які називають себе „контрас" переконують, що вони мають тепер вже 17,000 людей, які зібрані в ряді таборів близько кордону Нікараґуа і там переходять військовий вишкіл.

Рішення Палати Репрезентантів має ще перейти до Сенату, але вже в березні ц.р. коли пропозиція Р. Реґена перепала в Палаті Репрезентантів, Сенат її схвалив 53 голосами проти 47. Постачання зброї та інших засобів для повстанців проти уряду Нікараґуа збільшить без сумніву престиж ЗСА у Південній Америці в очах антикомуністичних сил, які роблять всі заходи, щоб не допустити до поширення комуністичної гегемонії в Центральній Америці і розбудови мілітарного причілку СССР в Нікараґуа.

Очевидно, президент Нікараґуа Даніель Ортеґа, який веде суто прокомуністичну і промосковську політику, назвав рішення Палати Репрезентантів „в'єтнамизацією Центральної Америки", а самого президента Р. Реґена „войовничою людиною, диктатором і мілітаристом, гіршим від Гітлера".

Не зважаючи на критику прокомуністичних, ліберальних й інших сил, а зокрема пацифістів політики Адміністрації Р. Реґена в Центральній Америці, обидві палати Конгресу ЗСА, американський нарід і його відповідальні речники не хочуть брати на себе відповідальности за поширення евентуальної загрози комунізму для Латинської Америки і ЗСА і у політиці вважають теперішню політику Уряду правильною.

Політичні спостерігачі і коментатори відмітили, що голосування в Палаті Репрезентантів було не тільки вислідом старання Президента й урядових осіб, але голосом здорового глузду у політиці, головно тоді коли комуно-московський імперіялізм почав загрожувати самим З'єднаним Стейтам Америки.

У СВІТІ

АВСТРАЛІЯ НЕ ЗАПРОСИЛА З'єднані Стейти Америки для участи в щорічних маневрах „Кенґуру-86", які відбудуться в жовтні і листопаді цього року в австралійському стейті Квінсленд. Як повідомив міністер оборони Австралії Кім Бізлі, в маневрах візьмуть участь 6,000 австралійських військовослужбовців і 50 спостерігачів з Нової Зеляндії, Англії і Канади. В минулому році Австралія проводила паралельні маневри з ЗСА і Новою Зеляндією. Це було викликано практично розпадом військового бльоку АНЗЮС у зв'язку з відмовою новозеляндського уряду впускати в свої порти американські кораблі з нуклеарною зброєю на покладі.

У ВИБОРАХ ДО МІСЦЕВИХ органів влади, що відбулися у провінції Сицилія, партії, які входять в правлячу коаліцію, очолювану прем'єр-міністром Італії Беттіно Краксі, здобули значну перемогу, діставши дві третини голосів. Боротьба велася не стільки між урядовою коаліцією і опозицією, скільки між Соціялістичною і Християнсько-демократичною партіями. Християнські демократи, які користуються в Сицилії традиційним впливом, дістали 38.8 відсотка голосів, а соціялісти лише 15. Таке співвідношення сил може зміцнити позиції християнських демократів усередині коаліції і допомогти їм вернути собі пост голови уряду, що його вперше за всю післявоєнну історію займає соціяліст.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ЗАКЛИК кубинського диктатора Фіделя Кастро до урядів країн Південної Америки відмовитися від виплати чужинецьких боргів, сама Куба справно розплачується з позиками, взятими у західніх банків. Тепер Куба винна західнім банкам 3.3 більйона долярів. Економіка країни переживає тяжкі часи, а легкі не настануть, поки ця економіка буде наслідувати приклад Совєтського Союзу. Представники західніх банків вважають, що Кубі досить тяжко робити щомісячні виплати, а деякі навіть натякають, що СССР міг би допомогти Кубі розплачуватися з кредиторами. Коли ця ідея була висловлена кубинцям , ті сказали, що Совєтський Союз і без того надає їх країні велику допомогу і вимагати, щоб Москва виплачувала кубинські позики, було б забагато.

ПРЕЗИДЕНТ МЕХІКО Міґуель де ля Мадрід в телевізійному інтерв'ю назвав брехнею і наклепами обвинувачення „деяких американських офіційних осіб" в тому, що члени його кабінету замішані у виробництві і розповсюдженні наркотиків. Президент Мехіко навів як приклад висловлювання комісара митного управління ЗСА Вілліяма фон Рааба, який твердив, що губернатор провінції Сонора Родольфо Вальдес має чотири фарми, де вирощує маріхуану і опіюмний мак. „Я розцінюю висловлювання фон Рааба безвідповідальним, — сказав М. де ля Мадрид. — Він обвинуватив політичного діяча, якого вважають у Мехіко зразком чесности. Такі висловлювання не служать зміцненню мехікансько-американських зв'язків". Амбасада ЗСА у Мехіко запросила Р. Вальдеса для розмови, під час якої були зроблені офіційні вибачення. Відповідаючи на обвинувачення з приводу різкого зростання контрабанди наркотиків у районі американсько-мехіканського кордону, президент де ля Мадрид сказав: „Безглуздо обвинувачувати один одного. Обидві наші країни несуть однакову відповідальність".

Біля Чорнобиля садять бараболю

Москва. — Совєтська аґенція ТАСС подала при кінці минулого тижня інформацію, що поблизу знищеної станції ядрової енергії в Чорнобилю відновлено польові роботи, але колгоспники працюватимуть тільки десять днів, після чого на зміну прийдуть інші, і в такий ротаційний спосіб буде йти вся праця. Чергування вказує, що рівень радіяції по катастрофі реактора є далі високий і загрожує людському здоров'ю Та не про здоров'я людей іде совєтським властям, а про засадження й зібрання земних плодів. Якби брали під увагу здоров'я людей, тоді взагалі не переводили б ніяких праць в зараженому радіяцією районі.

ТАСС звітує про відновлення польових робіт в шістьох колгоспах біля Чорнобиля, і заявив: „Нормальне життя, яке приносить літо, вернулось на чорнобильські поля". Західні знавці сільского господарства думають інакше. Один з них сказав: „Не можу повірити, що збір з поля буде безпечний, якщо небезпечна є ситуація для людей. В жоднім випадку я не робив би реклями для бараболі з того району". Він мав на увазі, що коли неможливо працювати там людям довше, як 10 днів, тоді як може рости бараболя, безпечна для споживання, якщо вона росте не 10, але 90 днів в землі зараженій радіяцією. А що вона заражена, вказує факт зміни колгоспників кожних 10 днів, які, напевно вийдуть з колгоспів набравшись радіяції.

Американська амбасада в Москві каже, що продавані в Москві харчі виглядають безпечні і достави до міста контролюють спеціяльні апарати. Все таки молоко й телятина показують затроєння радіяцією вище допускального рівня.

ТАСС каже: „Селяни почали садити бараболю і поживу для худоби. Працюють на зміни. Нові бригади прийдуть на зміну що 10 днів". ТАСС не подає назв місцевостей, де ці шість колгоспів розташовані в 36-милевому радіюсі виселеної зони довкола Чорнобиля.

Старшина КҐБ просив американського азилю

Вашінгтон. — Американські урядові чинники потвердили при кінці минулого тижня, що високої ранги кагебіст Олег Аґраніянтс, з призначенням до совєтської амбасади в Тунісі, разом з дружиною й дітьми ввійшов до американської амбасади й просив політичного азилю. Туніс є країною, в якій перебуває більша частина Палестинської Визвольної Організації, включно з її провідником Ясіром Арафатом. Аґраніянтс передав американцям інформації про совєтські операції в Північній Африці, як і про допомогу у вишколі членів ПВО.

Аґраніянтс і його родина перебувають тепер в ЗСА і його розпитують урядовці американської протирозвідки. Досі відомо, що Аґраніянтс був зв'язковий старшина до палестинців. Перед двома роками Ізраїль перевів бомбову атаку на палестинські табори близько міста Тунісу, убивши десятки невиних туніських жінок і дітей. Аґраніянтс був відповідальний за всі розвідчі операції КҐБ в країнах північної Африки і тепер розказує плро це американцям, яким подав листу прізвищ совєтських аґентів в Тунісі, Альжирі , Марокко й Лівії. Телевізійна станція Ен-Бі-Сі каже, що Аґраніянтс був подвійним агентом на службі Сі-Ай-Ей протягом трьох років перед теперішньою втечою. Речниця Сі-Ай-Ей відмовилась робити коментарі до справи Аґраніянтса.

Пам'ятаючи про справу Віталія Юрченка, кагебівського перебіжчика до ЗСА, який потім вернувся до Сов. Союзу, урядовці американської протирозвідки не дають інформацій про Аґраніянтса, навіть приватних. Справа Юрченка до сьогодні нерозгадана — чи він вернувся до Москви, виконавши роботу як подвійний аґент КҐБ, а чи його схопили аґенти КҐБ, що діють у Вашінгтоні. Фактом є, що Юрченко розкрив перед американцями двох совєтських аґентів в ЗСА Едварда Говарда і Роналда Пелтона. Говарда бачили у Фінляндії і тепер він правдоподібно перебуває в Москві. Пелтона засудив за шпигунство федеральний суд в Балтиморі, 5-го червня ц.р.

В цій початковій стадії прослідування Аґраніянтса зарисовується переконання, що Аґраніянтс є перебіжчик, а не подвійний агент на службі КҐБ.

В АМЕРИЦІ

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПРОКУРАТОР З'єднаних Стейтів Едвин Міз, який перебуває в Італії, взяв участь в роботі заснованої у 1983 році об'єднаної американсько-італійської комісії в справі боротьби з розповсюдженням наркотиків і організованою злочинністю. Е. Міз і міністер закордонних справ Італії Оскар Скальфаро підписали договір, який розширює рамки двостороннього співробітництва. В договір включені пункти про взаємну видачу злочинців і про більш активні заходи боротьби з міжнародним терроризмом. Виступивши після підписання договору О. Скальфаро підкреслив, що договір не передбачає спільних військових дій. В роботі комісії взяв участь також директор ФБІ Вілліям Вебстер.

АПЕЛЯЦІЙНА ІНСТАНЦІЯ Верховного суду стейту Ню Йорк прийняла одноголосне рішення про позбавлення відомого адвоката Роя Кона права практикувати в цьому стейті. 59-річному правникові заборонено виступати в судах стейту як адвокат і давати клієнтам правничу допомогу у своїй конторі. Р. Кон є також членом колеґії адвокатів стейту Коннектикат, але особи, позбавлені права на юридичну практику в одному стейті майже автоматично позбавляються його і в інших стейтах. В рішенні суду про позбавлення Р. Кона права на практику говориться, що в чотирьох справах, які він вів за останні роки, його поведінка була „неетичною", „непрофесіональною" і „вартою осуду". Наприклад, в одному випадку мова йде про **100.000 долярів, які Кон дістав у 1967 році від** клієнта, і повернув їх лише в 1984 році, коли цією справою зайнялася комісія колеґії адвокатів. В іншому випадку Кона обвинувачували в тому, що він намагався переконати багатого клієнта включити його в своє завіщання.

АЛЬМАНАХ НА 1987 РІК

Уже почалася підготова Альманаха УНС на 1987 рік. Редакція прийматиме матеріяли в українській і англійській мовах до 21-го липня 1986 року.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

„Відлига" у взаєминах ЗСА і СССР

Відколи в жовтні 1917 року прийшли до влади у Москві большевики, відносини між Америкою і репрезентованою большевиками імперією переживали різні-прерізні стадії. Минулася ера Ялтинської ідилії і прийшла була ера холодної війни. Приїздив за Айзенгавера до Америки Нікіта Хрущов, захоплювався американською кукурудзою, що її хотів перещепити на піскові цілинні землі в СССР (що стало головною причиною його упадку).

Нерухомо-похмуре обличчя постійно совєтського міністра закордонних справ Андрея Ґромика надавало тон совєтській політиці, що її неначе символом стало коротке слово „нєт". Відбулося уже 11 конференцій на вершинах, але вони не припинили перегонів у зброєнні. В листопаді минулого року стрінувся в Женеві президент Реґен з Міхаїлом Ґорбачовим, де ніби прийшло до „узгіднення принципів". Але зміст і стиль протиамериканських статтей у московській „Правді" й „Ізвєстіях" не змінилися.

По обох сторонах змінювалися лідери. З усіх американських президентів найгострішої мови про СССР вживав Роналд Реґен, консерватист-традиціоналіст із відвагою голосно говорити цю правду про Совєтський Союз, що її ствердила історія большевицької імперії. Проголошений Реґеном плян винайти таку оборонну зброю з використанням космічного простору, щоб унешкідливити й унеможливити атаку ракетами з атомовими головками, став червоною плахтою для нового кремлівського боса — Міхаїла Ґорбачова. Після того президент Реґен проголосив „уневажнення" американсько-совєтського договору про обмеження різних родів зброї, так званого САЛТ II, що його Сенат ніколи не ратифікував, та пройшов налет американських літаків на Лівію у відплаті за тероризм тамошнього диктатора Муаммара Каддафі. Всі ті американські ходи роз'юшували Москву і здавалося, що йде до щораз гіршого, аж до загрози нового великого зудару.

Але ані Америка ані Совєтський Союз війни в атомовій добі не хочуть. До того ж, до всіх турбот кремлівських володарів, до тамошньої гострої економічної кризи, до існування підпільного руху спротиву всупереч найбільш драконським засобом КҐБ, долучилася ще катастрова атомового реактора у Чорнобилі, яка вдарила не тільки по нещасному українському народі, але й по престижеві СССР і його володарів у зв'язку з їхньою поведінкою — замовчування, крутійства, забріхання. І ось представники СССР на Женевській конференції роззброєння, яка продовжувалась тупцянням на одному місці (ще у царській армії існував військовий наказ: „Шагом на мєстє марш!) — запропонували не тільки редукцію наземних сил в Европі, але й деяку редукцію існуючого атомового арсеналу. Президент Реґен привітав цю пропозицію-пропаґанду як можливий „зворотний пункт в американсько-совєтських відносинах". Перебуваючи в минулому тижні на ґрадуації учнів середньої школи у місті Ґлесборо в стейті Ню Джерзі (де 19 років тому Линдон Джансон стрінувся був з совєтським прем'єром Алексєєм Косиґіном і тоді по зустрічі говорено про „дух Ґлесборо") — Президент висловився про пропозицію Ґорбачова прихильно і примирливо.

У минулий понеділок Реґен прийняв уперше нового совєтського амбасадора у Вашінґтоні Юрія Дубініна, який пред'явив Президентові свою вірчу грамоту. Хоч та візита мала формальний куртуазійно-дипломатичний характер, розмова протяглась на 40 хвилин, і після того офіційно подано до відома, що Дубінін привіз листа Реґенові від Ґорбачова та що на цій розмові „заторкнено різні справи, що ними зацікавлені обидві сторони".

Таким чином ніби настала відлига у морозних американсько-совєтських відносинах і зросли шанси не тільки на формальну нову вершинну конференцію ще в цьому році, мабуть швидкою осінню, але й може здійсниться те, про що говорив Реґен: щоб на місце САЛТ II скласти новий договір, який вперше започаткує редукцію існуючих арсеналів зброї. Якщо б таке сталося, то це було б потвердженням давновідомої правди, що Москва рахується тільки із силою, і що найгостріші слова, що їх Роналд Реґен говорив на адресу Кремля, слова, які лякали ліберельних демократів, справі не пошкодили, а допомогли.

Микола Бараболяк

А ДЕ УКРАЇНА: В СХІДНІЙ ЧИ СЕРЕДНІЙ ЕВРОПІ?

У січні ц.р. відбулась на Мишиґенському університеті в Енн Арбор конференція, присвячена питанням культури Середньої Европи. Взяли в ній участь представники польської, мадярської, чеської та інших національних спільнот. Не знаю, чи були там українці. Відомий польський філософ, письменник і нобеліст Чеслав Мілош читав там доповідь „Про нашу Европу". Доповідь цю надрукувала паризька „Культура" в числі за квітень 1986 року. Завданням конференції було показати, що хоч нинішні „сателітські" народи стали політично частиною „Сходу", вони протестують проти того, щоб їх утолочувати в культурний „Схід", що на „Заході" робиться. Мілош у своїй доповіді упевняє, що хоч ці народи — нині політично під контролею Москви, завдяки культурному минулому цих народів, завдяки їх архітектурі, традиції томошніх університетів, літературі, — вони чітко різняться від народів Сходу — і вони репрезентують „Середню Европу", а не „Східню".

Мілош каже: „Чую закид, що хто говорить про Середню Европу, має на думці обшир, який мусить бути сферою впливів німецьких або російських. На це відповідаю: коли так, то пакт Молотов-Ріббентроп мав насправді тривале значення. Треба, одначе, згадати, що моя Европа є доменою завзятих націоналізмів, скерованих проти зовнішньої контролі. Дехто каже, що добре, що ці націоналізми мають сторожа, який приборкує ворожнечі між ними. Коли б не влада Москви, так вони арґументують, ці народи скакали б собі до гортанки. Гляньте на мадярсько-румунські, словацько-мадярські, польсько-українські, польсько-литовські конфлікти. Той арґумент мене не переконує... Маю досить доказів, щоб вірити, що найбільш розумні провідники серед тих народів успішно поборюють національні шовінізми і репрезентують сили, які здібні працювати для з'єднання Середньої Европи; вони мають почуття спільноти їхньої долі і тих окремішностей, які відрізняють їх від великих сусідів зі Заходу і Сходу".

Мілош закидає Заходові, що він надто глибоко поклоняється культурному лібералізмові, який, зафасцинований марксизмом, не має розуміння для культурної окремішности народів Середньої Европи від Сходу, іноді навіть утотожнює політичну дійсніть із культурними вартостями. Поділ Европи на „Схід" і „Захід" глибоко вкоренився на американських університетах, на що вказує існування на них безлічі „Центрів для російських і східньоевропейський студій". Не захоплений очевидно культурою Заходу, Мілош пропаґує ідею Середної Европи, вважаючи, що вона своєрідна, і це хоронить від фальшивих аналогій. Це треба робити і тому, що „нема нині підстав надіятись, що теперішній міжнародний уклад сил зміниться у можливому до передбачення майбутньому. Після наполеонських воєн тодішні імперії поділили між собою здобич на Віденському Конґресі в 1815 році, і встановлений ними порядок проіснував із маленькими змінами до 1914 року. Довга боротьба революціонерів із лайдацтвами заприязнених монархів не запобігла тому, щоб те саме не повторилось у Ялті".

Питання культурних впливів і культурної приналежности народу — незвичайно важливе, воно бо рішає остаточно про долю народу. Якщо мова про поляків, то я все вважав, що вони цілковито в сфері Заходу. Мілош видимо не надто захоплений „Заходом" і говорить про специфічну середньоевропейську культуру, яка не сприймає насліпо усього, що той нинішній Захід, репрезентований головно Америкою, репрезентує. Насправді не-має вповні суцільного культурного „Заходу". „Західність" нпр. Америки далеко не ідентична зі „західністю" Німеччини чи Франції.

У зв'язку з тими розважаннями накидається питання — а що ми? Ми нарід „східньої", „західньої" чи „середньо - европейської" культури, про яку говорить Мілош? Світ зараховує нас до „Сходу". А що ми самі? Як би ми не боролись із тим явищем, чи його заперечували, у нас панує культурне роздвоєння. Навіть після 40-літнього спілкування на еміґрації, ми не присипали культурного Збруча, і поділ на „східняків" і „західняків" у нас далі покутує. Цей поділ, результат нашого двохсотлітнього існування під різними культурними впливами, а вони залишили на нашій духовості таке сильне тавро, що доки ми не з'ясуємо собі чітко джерела тієї нашої духової роздвоєности й „інакости", доти між нами повної духової гармонії не буде.

Який лік на цю „інакість"? Тому що нас, галичан, менше, мали б ми переключитись на „східняцтво" і заявити нашу духову ідентичність зі „Сходом"? В деяких наших колах існує таке намагання. Частина галицьких католиків, обнявши ідею київського патріярхату, вперто підкреслює нашу „східню" духовість. Між іншим, тою „східньою" духовістю виправдується конечність помісности нашої

(Закінчення на стор. 8)

Іван Кедрин

Проблема мішаного подружжя

Існують у нашому суспільстві фанатики тільки і виключно однонаціонального подружжя, українця з українкою, українки з українцем. Ці фанатики твердять, що мішане подружжя — це загин нашої нації, це смертельний гріх супроти Господа, супроти Церкви і народу. З фанатиками трудно дискутувати. Бо фанатизм, це наче очиці для коня, щоб він не бачив нічого ліворуч ані праворуч, тільки перед собою два-три кроки. Найбільш прикметними рисами кожного фанатизму є односторінність, безкритичність, принципіялізм, що виключає будь-які компроміси, та — на найпершому місці спрощування і примітивізування кожної проблеми. Фанатики не визнають ніякого „але". Вони не визнають кольоритности, бо для них існує тільки або біла або чорна барва. І так теж фанатики однонаціонального подружжя підходять до цієї проблеми.

Тим часом це така складна і преважлива проблема, яка тісно пов'язана з проблемою щастя людини. І над цією проблемою призадумувалися вже найбільші мудреці античного світу, цією проблемою по нинішній день цікавляться, вглиблюються в неї і коментують її філософи, духовники, психологи і найбільші письменники світової слави. І вони знають та розуміють, що інколи найкращі теорії розминаються з життєвою практикою. У всесвітній історії чимало прикладів, які трагічні наслідки мало реалізування на перший погляд гарної теорії у життєву практику. Чи може бути яскравіший приклад, як теорія Карла Маркса, з'ясована в його „Капіталі", чи теорія Адольфа Гітлера, з'ясована в його творі „Майн Кампф". В одному і другому випадку реалізування цих теорій доводило до катастрофи, до загину мільйонів, і по нинішній день мститься на людськості.

Фанатики однанаціонального подружжя не беруть всього цього під увагу. Вони або не знають, або не хочуть знати і признавати фактів. А факти дуже повчальні:

Кожний із нас знає десятки конкретних випадків (а насправді є їх сотні, якщо не тисячі), що подружжя українця й українки скорше чи пізніше розлітається. Католицька Церква не знає розводу, — але знає їх Церква Православна, і всі суди у культурних країнах дають сепераціо, коли чоловік і його дружина переконались, що мають різні вдачі, різні сфери зацікавлення і різні нахили, і коли одно з подружжя чи обоє прийшли до переконання, що їм треба розійтись. І таке буває дуже-дуже часто в українських подружжях. Далі: знаємо випадки, і знову таки не один, а багато, коли вінчалися члени цієї самої української молодечої організації і заводили вдома англійську мову. Деякі такі нововінчані українські люди вже за весільним столом розмовляли одно з одним по-англійськи. Відомо випадки, коли українська мама дівчини, яка вийшла заміж за українця, переконувала і переконала свою доньку, щоб завести вдома англійську мову, бо, мовляв, діти не матимуть слов'янської вимови (акценту) і це їм не пошкодить у кар'єрі. І навпаки, кожний з нас знає випадки, коли українець одружився з чужинкою і вона зукраїнізувалася, або українка вийшла заміж за чужинця і він зукраїнізувався.

Бо людське щастя не формується за теоріями. Зрештою, можна знайти щастя в подружжі, а можуть бути щасливими і безженні одиниці. Очевидно, що було б дуже гарно, приємно і корисно, якби українці й українки вінчалися і були, як у байці кажеться — „щасливі аж до смерти". Але й текст присяги при вінчанні, що одно другому урочисто обіцяє бути вірним „у хворобі і в здорові'ї" — у життєвій практиці аж надто часто забувається, ламається. Це зле, очевидно, зле і шкідливо. Але люди є тільки людьми і не всі люди у світі вбачають своє щастя у тому самому. На Далекому Сході в деяких країнах по нинішній день збереглась прастара традиція, що батьки вибирають своїм дітям подружнього партнера. Інколи це діється ще за дитинства хлопчини і дівчинки, що батьки рішають, що ці малята, підрісши до якогось віку, мають подружитись. Кажуть, що такі подружжя придумані і подиктовані, батьками — здебільшого щасливі. У народів культурного Заходу цього нема. Мужчина має привілей пропонувати, просити; жінка має привілей сказати „так" або „ні". І це теж тема, яка дала спонуку великим письменникам створити безсмертні твори літератури.

Деякі фанатики теорії однонаціонального українського подружжя розсилають свої статті на цю тему всім українським редакціям і дивуються та сердяться, що їхні рукописи йдуть до коша. Це ясно, бо ні один редактор не хоче наразитися, що, надрукувавши таку статтю, дістане кількадесят листів із лайками та, делікатно кажучи, з просьбою помістити „Листа до Редакції": „Не ображуйте мене чи мою дружину, що

(Закінчення на стор. 8)

Роман Гуглевич

УКРАЇНСЬКИЙ КООПЕРАТИВНИЙ РУХ КОЛИСЬ І СЬОГОДНІ

I.

(Слово виголошене на бенкеті під час конференції ЦУКА у Філядельфії 31-го травня 1986 року)

Український кооперативний рух — українська кооперація — не є чимсь новим у житті українського народу, української спільноти, своїми початками сягає другої половини XIX століття. Уже в 1866 році постала була в Харкові, на Придніпрянщині, перша українська споживча кооператива старанням одного з піонерів кооперативного руху Миколи Балліна, а в році 1883 зорганізована була у Львові, в Галичині, старанням інж. Василя Нагірного всім нам відома „Народна Торговля", що стала централею міських торговельних споживчих спілок і крамниць.

Знову ж у році 1869 була заснована в Гадячі, на Придніпрянщині, перша українська кредитова установа „Щадничо-Позичкове Товариство", а в році 1894 була створена у Львові, в Галичині, перша українська щадниця „Віра". Від 1898 року діяла вже в Галичині централя українських кредитових кооператив „Краєвий Союз Кредитовий", що опісля був перейменований на „Ґентробанк".

Цілий ряд предвісників і піонер в кооперативного руху так на центральних, як і на західньоукраїнських землях, вказували вже в XIX столітті на кооперацію як на один із засобів, що мали в тому часі допомогти українському народові прийти до соціяльної й національної свідомости, визбутися господарських злиднів, та при допомозі кооперативної організації дійти до економічної, а далі й до політичної сили.

Цілий ряд українських кооператив, а то й передових просвітянських, політичних і громадських діячів, допомагав створити з української кооперації національно-економічний рух.

З відновленням української державности в 1918 році кооперативний рух став домінуючою господарською силою, а його передові діячі стали провідниками у веденні державної господарки. При допомозі кооперації старалися розбудувати господарське життя відновленої держави. Існувало тоді понад 20,000 кооператив, сильні кооперативні централі, а в тому „Дніпросоюз" як найвища кооперативна установа.

З упадком Української Держави, розгромила совєтська влада українську кооперацію як небезпечний національний потенціял, та віддала під контролю тоталітарної влади Москви. Від 1930 року — єдиною формою кооперації селян стали тільки колгоспи. В 1931 році зліквідовано також кредитову кооперацію.

До найвищого розквіту дійшла українська кооперація в Галичині в часі між Першою й Другою світовими війнами, коли то по збройній прогрі народ почав організувати, не зважаючи на спротив зі сторони польських урядових чинників, своє культурне, господарське й політичне життя. Тоді то зорганізовано ревізійну централю — Ревізійний Союз Українських Кооператив у Львові, потворено централі „Центросоюз" для сільсько-господарських кооператив, „Маслосоюз" — для молочарських, а „Центробанк" — для кредитових кооператив. Тоді було понад 5,500 кооператив із 700,000 членами.

Українська кооперація на західніх землях України стала яскравим доказом її великого значення для народу в його боротьбі за свою незалежність. Народ відвоював був свої позиції на економічному відтинку як властитель і господар своєї прадідної землі.

Осяги тих централь разом із їх низовими кооперативами в Галичині, подібно до „Дніпросоюзу", „Українбанку", „Централу" та „Коопцентру" на Придніпрянщині в часі нашої державности, були направду дуже великі, дуже імпозантні.

Та на жаль, весь цей імпозантний національно-кооперативний рух знищила Москва. Матеріяльні добра загарбала, а лишились тільки українські кооператори з їх морально-ідейним надбанням, якого не зміг знищити ворог, як і не міг і ніколи не зможе знищити національної душі нашого народу.

І цей морально-ідейний дорібок, кооперативний досвід, знання й охоту до праці привезли наші кооператори із рідної землі у новий світ, щоби тут почати працю наново.

І ці саме наші ідейні й досвідчені кооператори із рідних земель, коли опинилися на землях нового поселення, враз із тисячами нашого люду, що змушені були кидати рідний край перед навалою ворога й іти за широкі й глибокі океани, зуміли використати нові, їм незнані умовини життя в країнах нового поселення й їх закони, щоби перещепити у країни нового поселення — так буйно розвинений на рідних землях і так брутально знищений, український кооперативний рух.

І так прийшло до розбудови української кооперації в країнах нашого нового поселення, головно до тривалої її розбудови в ЗСА, Канаді й Австралії.

У ЗСА, побіч успішної організації самодопомоги давнішої української еміграції в братських союзах, були тільки менш успішні спроби заснувати каси та споживчі кооперативи. Брались до того за прикладом старого краю деякі перші громадські провідники нашої давньої еміграції у ЗСА. Якийсь час, й то тільки переходово, існували кооперативи у східніх місцевостях перших поселень української еміграції.

З прибуттям нової еміграції після Другої світової війни почались направду успішні спроби організування наших кооператив, зокрема кредитових кооператив.

І так уже в травні 1951 року була основана перша українська кредитова кооператива в Ню Йорку. Це був твір нової еміграції, зокрема ідейних і досвідчених українських кооператорів із рідних земель на чолі з інж. Ілярієм Ольховим — разом із такими відомими українськими кооператорами, як інж. Роман Раковський, дир. Богдан Фостяк й інші.

Закінчення буде.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Теодор Терен-Юськів

МИСТЕЦЬКА ЛЬОТЕРІЯ В УІА

Як можна ствердити, Український Інститут Америки і в спеку не зачинив ще своїх брам для вакаційної передишки, влаштовуючи в неділю пополудні, 8-го червня 1986 року, першу льотерія мистецьких предметів. Були це переважно картини українських мистців, а теж дещо зі скульптури, різьби та книжок (англомовних). Був і буфет для гостей. Як можна було дізнатись від президента Інституту Володимира Назаревича, то таких льотерій, щоб здобути фонди, потрібні для УІА, запляновано більше.

Про цю мистецьку льотерія (Art auction), яка в дійсності є першою спробою, можна зовсім сміло сказати, що цей задум удався. Бо, в першій мірі, не зважаючи на спеку і на нестерпну вологість (коли то Інститут спроможеться на конечне охолоджування?), люди виповнили залю, а в дальшому витримали до кінця, викуповуючи майже всі картини. Тільки з розігранням книжок справа була дещо тяжча.

Півтори години перед льотерією була відкрита виставка предметів, щоб зацікавлені мали змогу оглянути їх і, принаймні до деякої міри, познайомитись із їхньою мистецькою вартістю. Каталог, який коштував немало праці, був майже добре оформлений (поазбучний був би більш вказаним), де подано прізвище автора, заголовок твору, техніку малюнку, ужитий матеріял для картини, величину, обрамлення і приблизну ціну. Деякі з цих картин були вже давнішою власністю Інституту, інші картини на прохання управи УІА прислали наші мистці для розіграння чи виграшів. Це бо для Інституту — поміч, а для мистців — потрібна і корисна реклама. Проте не лише мистці прислали свої праці: знайшлись і жертвенні особи, які зі своїх збірок дарували деякі картини для фонду цієї льотерії. Всім жертводавцям зложено від Інституту щиру подяку в каталозі й усно.

Щоправда, в списку каталогу можна було подибати тільки деякі імена наших найвизначніших мистців, картини який були тут, як Гриценка, Гніздовського, Неділка і ще декількох, а решта мистців — це вже менше відомі чи молодші працівники пензля. Однак, беручу загально, список прізвищ мистців, картини яких розігравано в цій льотерії, охоплював вахляр імен всіх мистецьких стажів, від найбільш відомих до зовсім нових. Було коло 90 праць.

Здійснення задуму цієї льотерії — це плянування управи УІА довшого часу. На чолі виконавчого комітету став один із найстарших працівників Інституту Остап Балабан, який і відкрив імпрезу. В дорадчий комітет входили такі мистці, як Святослав Гординський і Аркадія Оленська-Петришин, а з любителів мистецтва — Володимир Баранецький і Марія Гончаренко. Дальшими членами комітету була молодша інститутська братія.

Цілу справу дещо ускладнював закон, що особою, яка пропонує картини в таких льотерійних виграшах, тобто авкціонером, мусить бути професійна особа, що має ліценцію на таку діяльність. І таку особу знайдено, на жаль, не між нашими українцями. Часом було ніяково, як відчитування імен відомих мистців чинило цьому чоловікові деякі труднощі. Та це не переpиняло працю, бо власне вже від самого початку льотерії відкрилась завіса цього цікавішого боку імпрези. Все пішло досить швидко і відомим льотерійним шляхом: як пропоновані ціни, так і перегони в цінах, намічення і уподобання картин окремими особами, побажаність і значення мистця при продажі картини, чи справи хоча б і тематики твору, а вкінці — набуття образу на власність — всі ці чинники відігравали важливу ролю у перебігу льотерії.

Першою картиною, яку виграно, була немов символічна „Сова" Б. Божемського. Ця річ знайшла швидко свого покупця. Це слід сказати відразу, бо при деяких творах поставали сподівані і неочікувані перекомарювання відносно цін. Причиною цього була, звичайно, або зависоко намічена ціна або замала приманлівість малюнку в розумінні загалу. І саме тут можна було переконатись наочно не перший і не останній раз, які неоднакові, цікаві і різні в людей уподобання, відчуття краси, мистецький смак і... несмак. Тут чи не ідеальне застосування знайшло відоме латинське: „Де ґустібус нон діспутандум ест" (Про смаки нема що сперечатися). Часом бувало, що картина менше вартісна, а вона вигравалася навіть за вищу ціну, як намічена в каталозі. Іншим разом малюнок цікавий, мистецько вартісний, а ціна його плигала вдолину, або навіть важко було для малюнка знайти покупця. Наприклад, більшого розміру, цікава і єдина картина з козацьким сюжетом, дуже патріотична (покійного) вже Р. Пачовського, зі славною історично-народнопісенною тематикою героїки про козака Байду і „царя турецького" — навдивовижу — з тяжкою бідою знайшла свого покупця. Твір, вартий понад 400 долярів, ледве продано за 200. Подібне було і зі знаменитою картиною Неділка „Квіти", що її розіграно за нижчу ціну, як належалося б за неї і як було подано її вартість у каталозі. Однак бувало і навпаки. От хоча б „Бузок" Л. Морозової, з ціною в каталозі 150-200 долярів, виграв хтось за 370. Такі є несподіванки льотерійної гри, що роблять її захоплю-

(Закінчення на стор. 8)

ТРИБУНА У. Н. СОЮЗУ

Ч. 5. ЧЕРВЕНЬ 1986

Голови чотирьох Округ одержали почесні плякети під час Конвенції

Члени Екзекутивного Комітету УНСоюзу під час 31-ої Конвенції вручили членам Управ Окружних Комітетів почесні плякети за організаційні успіхи в міжконвенційному часі.

Першу нагороду одержала Філядельфійська Округа, головою якої є заслужений союзовий діяч Петро Тарнавський. Округа в міжконвенційному часі придбала 1,460 нових членів. Також слід згадати і те, що ця Округа є першуном між всіма округами Америки й Канади, приєднавши найбільше число нових членів кожного року.

Другу нагороду одержала Округа Вунсакет в стейті Ровд Айленд, головою якої є новообраний головний радний Алек Худолій. Ця Округа чотири роки підряд виконувала квоту понад 100 відсотків, а в передконвенційному 1985 році виконала свою квоту на 192 відсотки. За виконання квоти на протязі чотирьох років на понад 100 відсотків подяка належиться для Леона Гардінка, який був головою Округи в роках 1982 і 1983, а до того як секретар 206-го Відділу в згаданому часі придбав для Союзу десятки нових членів.

Третю нагороду признано Окрузі Віллкс Беррі в Пенсильванії, головою якої є Василь Стефурин, а почесним головою — мгр Роман Дяків. Ця Округа, завдяки голові, який є і секретарем 169-го Відділу, в міжконвенційному часі кожнорічно також мала виконану квоту понад 100 відсотків.

Четверту нагороду одержала Округа Твердого Вугілля — Шамоків, колиска народження Батька Союзу. Округа в 1982, 1983 і 1984 роках виконала квоту на понад 100 відсотків, приєднавши за цей час 328 членів для Союзу. Довголітнім головою Округи є Тимко Бутрей, а почесним головою є Йосиф Сидор. Слід згадати, що в приєднанні членів є велика заслуга секретаря 242-го Відділу Йосифа Чабана, який є і заступником голови.

Голови округ одержують плякети; стоять (зліва): Володимир Сохан, головний секретар; д-р Іван Флис, головний предсідник; Василь Стефурин, голова Округи Віллкс Беррі; Йосиф Чабан, заступник голови Округи Шамокін; Тимко Бутрей, голова Округи Шамокін; мгр Роман Дяків, почесний голова Округи Віллкс Беррі; Петро Тарнавський, голова Філядельфійської Округи; Ґльорія Пашен, заступниця головного предсідника; Леон Гардінк, заступнк голови Округи Вунсакет, головний радний Алек Худолій, голова Округи Вунсакет; д-р Мирон Куропась, заступник головного предсідника, і Степан Гавриш, головний організатор і керівник церемонії роздачі нагород.

Головного радного А. Джулу нагороджено Енциклопедією Українознавства

За традицією під час кожної Конвенції Екзекутивний Комітет УНС нагороджує членів Головного Уряду за відповідні заслуги у розбудові „Батька Союзу".

В зв'язку із цим під час 31-ої Конвенції заслужений довголітній союзовий діяч Андрій Джула одержав Енциклопедію Українознавства.

Нагороду Андрій Джула одержав за те, що є єдиним в історії УНСоюзу, який вісім разів був вибраний на пост головного радного і тим самим був 32 роки головним радним. Під час останньої Конвенції обрано його дев'ятий раз на цей пост, а що А. Джула є в доброму стані здоров'я, то напевно буде кандидатом і десятий раз.

На головного радного Андрій Джула був обраний перший раз під час 23-ої Конвенції, яка відбулася в Вашінгтоні в 1954 році. А відтак кожні 4 роки його перевибирала на нову каденцію.

Коли ми згадали, що нагороджується членів Уряду чи інших союзовців за заслуги, то не можна поминути того, щоб не згадати про довголітню працю Андрія Джули для розбудови УНСоюзу. А доказом відданої праці А. Джули служить те, що 44 роки він виконує обов'язки секретаря 161-го Відділу в Ембрідж, Па. Ставши секретаром Відділу в 1942 році, від того часу він придбав до нього сотні нових членів і Відділ нині нараховує понад 400 членів. Слід згадати і те, що 161-ий Відділ тепер є одиноким в союзовій родині серед всіх відділів, що є власником Дому з відповідним приміщенням — залею на наради, а також рестораном, що дає дуже добрий прихід. Також слід додати і те, що А. Джула довгі роки є головою Піттсбурзької Союзової Округи.

А. Джула одержує Енциклопедію (зліва): Володимир Сохан — головний секретар, Ґльорія Пашен — заступниця головного предсідника, д-р Іван Флис — головний предсідник, Андрій Джула — головний радний, д-р Мирон Куропась — заступник головного предсідника і Степан Гавриш — головний організатор; на цій світлині, як і на чотирьох інших, відсутня Уляна Дячук, головний касир, яка саме в той час була зайнята на нарадах Фінансової Комісії.

Головні радні В. Гавриляк, В. Пастушок і Р. Татарський одержали союзові перстені

Як вже було сказано, під час Конвенції одержують нагороди заслужені союзові діячі. Крім Андрія Джули, який 32 роки був головним радним, також нагороджено трьох нових радних, які були обрані перший раз на цей пост під час 30-ої Конвенції в Рочестері 1982 року.

Згідно з рішенням Екзекутивного Комітету, трьох головних радних, а саме Володимира Гавриляка, В. Пастушка і Романа Татарського нагороджено за їхні організаційні заслуги спеціяльними перстенями з союзовою емблемою, які вручено їм під час Конвенції.

Згадані головні радні на протязі своєї першої каденції (роки 1982, 83, 84 і 85) придбали для „Батька Союзу" 619 нових членів. З того Василь Пастушок придбав 336 членів, Володимир Гавриляк 155 і Роман Татарський придбав 128 членів.

Головні радні одержують перстені (зліва): д-р Іван Флис — головний предсідник, Василь Пастушок — головний радний, Володимир Сохан — головний секретар, Володимир Гавриляк — головний радний, Роман Татарський — головний радний і Степан Гавриш — головний організатор.

(Фото: ред. Рома Гадзевич, „Український Тижневик")

Д-р М. Снігурович переобраний головою Окружного Комітету УНС Округи Ню Гейвен

Відділи УНСоюзу у Коннектикат, об'єднанні в Окружному Комітеті, з осідком у Ню Гейвені, відбули в неділю, 6-го квітня ц.р., у приміщеннях Українського Народного Дому в Гартфорді свої Річні загальні збори. Відкрив їх голова Округи д-р Михайло Снігурович.

Д-р Михайло Снігурович

Зборами проводила президія у складі: голова Осип Гладун і секретар Яків Нестерук. Присутньою була від Головного Екзекутивного Комітету УНС Уляна Дячук, головний касир. Дев'ять відділів були заступлені на цих зборах, приславши своїх представників.

Секретар Округи Тарас Сливінський відчитав протокол з попередніх Річних зборів, які відбулися 17-го березня 1985 року. Д-р М. Снігурович перед початком звіту попросив присутніх хвилиною мовчанки вшанувати пам'ять покійного довголітнього секретаря 54-го Відділу Василя Добчанського, касира Округи, як і всіх членів, які відійшли від нас впродовж минулого року. Після цього він подав вичерпний перегляд діяльности Округи за минулий рік. З'їзд, в якому він брав участь, присвятив багато уваги організаційній ділянці. Відносно вибору Міс Союзівки звітодавець повторив свою минулорічну пропозицію, щоб Окружні Комітети вибирали на своїх окружних імпрезах союзову кралю, а опісля всі кралі брали участь у виборі Міс Союзівки. Бриджпорт, Конн., має завжди гарні братські імпрези і така імпреза була у минулому році.

Д-р Снігурович подав у звіті, що у 1985 році, як і у попередніх роках, він роздав нагороди УНСоюзу для визначних випускників шкіл українознавства як у Ню Гейвені, так і у Гартфорді. Мав постійно телефонічний контакт з усіма секретарями відділів цієї Округи. Репрезентував Округу на бенкеті для відзначення 75-ліття Братського Союзу. Брав участь у зборах відділів, коли його на них запрошували.

1-го і 2-го лютого ц.р. відбулася на Союзівці, за ініціятивою відділів Нової Англії, товариська зустріч, у якій Відділи 59-ий і 277-ий також взяли участь. всі мило провели час та мали нагоду почути гарну програму. Була гарна погода і мила атмофера. Після смерти секретаря 54-го Відділу Василя Добчанського Відділ зліквідовано, а всіх членів перенесено до 414 -го Відділу. Справа організацій на є дуже важлива. Окрузі треба зменшити квоту, бо ніколи не можна її виконати. Звітодавець похвалив секретаря Відділу 59-го Тараса Сливінського, який збагатив Відділ на 24-ох нових членів у минулому році. Секретар цей має попертя цілої Управи, і всі тісно поміж собою співпрацюють.

Відділ 277-ий приєднав також 24-ох членів, яких їм бракувало для вибору третього делегата на Конвенцію. Д-р Снігурович заявив свою готовість допомоги кожному відділові в організаційній праці. Не є легко тепер приєднувати членів, але коли хтось працює, то й має успіх. Секретарі мусять кожного тижня телефонувати і відвідувати проспектів. УНСоюз є наша установа і її треба підтримувати.

Секретар Тарас Сливінський звітував, що протоколи з нарад виготовлені, а у всіх важливих справах був телефонічний контакт з іншими членами Управи Окружного Комітету.

Після смерти В. Добчанського, який виконував функцію касира Округи, цей пост, з рамени Контрольної комісії, перебрав Григорій Ґіна. Він здав звіт зі стану каси Округи. За Контрольну комісію звітував Володимир Василенко. Він потвердив звіт касира Г. Ґіни, але підкреслив, що не всі відділи вплачують до каси Округи ухвалену суму вкладки, по 0,5 цента за кожного дорослого члена. Запропонував, щоб цю справу на Зборах полагодити.

У дискусії над звітами присутні висловлювали свої погляди відносно вплачування вкладок до Окружного Комітету.

Опісля приступлено до вибору Управи Округи на 1986 рік. Вирішено перевибрати Управу з 1985 року, із малою зміною: Григорій Ґіна обійме обов'язки касира Округи, а інж. В. Ґлову вибрати членом Контрольної комісії. У висліді вибору Окружний Комітет очолив д-р Михайло Снігурович — голова; почесний голова — проф. Іван Телюк; заступник голови — Яків Нестерук; секретар — Тарас Сливінський, касир — Григорій Ґіна; Контрольну комісію очолив Володимир Василенко, а членами є Володимир Ґлова і Стефан Михайлишин; вільними членами Управи вибрано Степана Таращака, Ірину Олійник, Дмитра Стеця і Василя Романишина.

По виборі Управи предсідник нарад попрохав до слова Уляну Дячук, головного касира. У. Дячук нав'язала до слів д-ра М. Снігуровича, що хто працює, той має успіх. Організаційну працю треба докладно плянувати і постійно плян виконувати. Про зорганізування членів треба пам'ятати і починати працю від самого початку року, а тоді не буде проблеми виконати квоту до кінця року. Вона склала щирі гратуляції 59-му Відділові у Бриджпорті, на руки його секретаря Т. Сливінського, який збагатив цей Відділ на 24-ох нових членів, а стан членства Відділу за рік 1985 — на 12 членів. Ґратуляції одержав також Відділ 277-ий з тим самим числом нових членів, яких придбали три особи: голова Відділу Володимир Василенко придбав 10 членів, заступник секретаря Осип Гладун — 9-членів і секретар Відділу Семен Кравець — 5 членів. Всім організаторам 277-го Відділу вона склала подяку. На жаль, організаційна праця в 1986 році в Окрузі залишає багато до побажання, бо за перших три місяці приєднано трьох нових членів.

У. Дячук подала деякі дані про фінансовий стан УНСоюзу, його значний ріст у майні за 1985 рік, а також виплату найвищої дивіденди членам у сумі одного мільйона долярів як і 100,000 дол. стипендій для потребуючої союзової молоді.

По закінченні слова Уляни Дячук зголосився до звітів і дискусії проф. І. Телюк, Тарас Сливінський, Тиміш Мельник, Григорій Ґіна, Володимир Василенко, інж. Володимир Ґлова, Мирон Кузьо, Олександер Рудзінський, Семен Кравець.

Порушено справу винагород і дивіденди за нові кляси забезпечення з одноразовою вкладкою; матеріялів, які поміщує „Свобода", справу англомованого „Українського Тижневика", вдержання молоді в українських організаціях тощо.

На закінчення зборів голова Округи д-р М. Снігурович подав до відома, що плян праці Округи на 1986 рік буде включати організаційну і братську діяльність.

Перші члени клюбу мільйонерів УНС

Історія клюбів при УНСоюзі почалася 1961 року за урядування тодішнього головного секретаря д-ра Ярослава Падоха, коли з його ініціятиви створено „Клюб Заслужених Союзовців", тобто тих, що на протязі року приєднають 25 або більше нових членів. В першому році до Клюбу приступило 56 -ох основноположників, які придбали понад 2,000 нових членів.

Потім були створені й інші клюби, як „Клюб Сотників", себто тих, що під час року приєднували по 100 й більше нових членів, „Клюб П'ятдесятників", члени якого приєднували від 50 до 99 членів. А найбільш популярним був і далі є „Клюб Будівничих Союзу", себто тих, які на протязі року придбають від 10 до 24 нових членів.

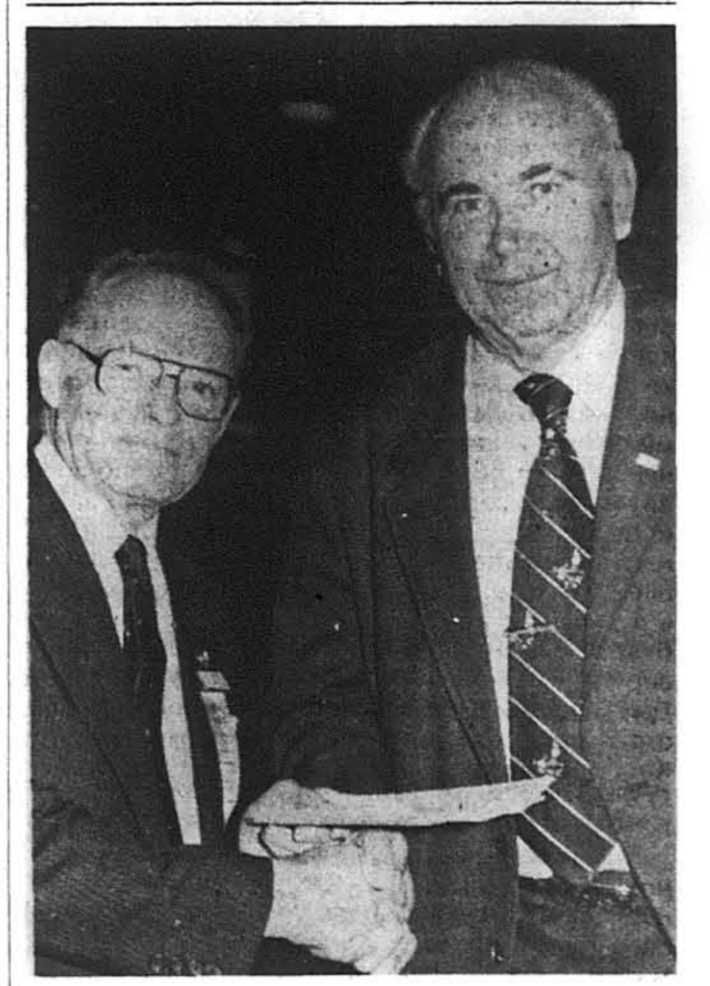
На „Клюб Мільйонерів" давніше не зверталося уваги тому, що вся організаційна праця проходила під кутом приєднування якнайбільшого числа нових членів, незалежно від того, на яку суму будуть забезпечені. Акція більших сум забезпечення ввійшла в життя щойно тоді, коли Союз впровадив нові кляси забезпечення, як термінове й акцидентове. А ще кращу нагоду продажі забезпечення на 50,000, на 100,000 долярів і більше дала радикальна знижка цін на термінове й акцидентове забезпечення, що було введено з 1-го січня 1983 року.

Ідею „Клюбу Мільйонерів" запропонував головний контролер д-р Нестор Олесницький, сказавши жартами, що під час своєї чотирирічної каденції плянує продати союзового забезпечення на 1,000,000 дол. Дійсність показала, що це не був жарт, до кінця грудня 1985 року д-р Н. Олесницький вже мав придбаних 47 нових членів, забезпечених на 781,000 дол. Їдучи на Конвенцію до Дітройту він привіз зі собою 7 аплікацій нових членів і всі забезпечені на суму по 50,000 долярів. Тим самим перед закінченням каденції, себто 30 червня ц. р. д-р Нестор Олесницький приєднав уже 54 членів, забезпечених на загальну суму 1,131,000 дол. А щоби не був одинцем у згаданому Клюбі д-р Н. Олесницький, до нього приєднався Степан Гавриш, який в тому часі приєднав 282 членів забезпечених на суму 1,255,000 долярів.

У новій каденції, яка починається 1-го липня ц. р. бажаємо д-рові Н. Олесницькому продовжувати членство в згаданому Клюбі і збільшити суму забезпечення до двох мільйонів.

Перші члени „Клюбу Мільйонерів" УНС д-р Нестор Олесницький і Степан Гавриш гратулюють один одному.

Голова Пассейської Округи і голова 42-го Відділу УНС в, Пассейку не приїхав на Конвенцію з „порожніми руками", а привіз з собою 10 аплікацій нових членів, які передає головному організаторові Степанові Гавришеві (справа).

ВЗАЄМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: УНС ЗАБЕЗПЕЧУЄ МАЙБУТНЄ МОЛОДІ, МОЛОДЬ ЗАБЕЗПЕЧУЄ МАЙБУТНЄ УНС

Степанко (справа) і Палусь Рогач, сини Степана і Христини Рогач, нові члени 374 Відділу УНСоюзу в Бостоні. Забезпечив своїх внуків дідо Микола Рогач, в якого на колінах сидять ці внуки.

Надія Катерина Стиліянов, доня Ірени та Дмитрія Стиліянов, нова членка 327-го Відділу УНСоюзу в Гемпстед, Н. Й. Вписала свою внучку Надію Катерину її бабуня Катерина Петрига. Всі члени родин Стиліянов та Петригів належать до УНСоюзу.

Алекса Андрея Гавриш, доня Івана і Дарки Гавриш, членкиня 83 Відділу УНСоюзу в Філядельфії, Па. Забезпечила свою внучку бабця Єва Рогач.

Христіян А. Івасько, син Григорія та Іванни Івасько, новий член 292-го Відділу УНСоюзу в Дітройті, Міш. Вписала Хрістіяна в члени УНСоюзу його бабуня Марія Семеген. Мама Іванна, батько Григорій та його брат Микола є членами УНСоюзу.

Микола Стефан Ільчишин, новий член 83-го Відділу УНСоюзу у Філядельфії, Па. Вписав його в члени, набуваючи для нього грамоту коледжового забезпечення, хресний батько Стефан Когут.

Михайло Антін ДіМаджджіо, син Джека та Лесі ДіМаджджіо, новий член 76-го Відділу УНСоюзу в Нюарку, Н. Дж.

Олександра Марія ДіМаджджіо, доня Джека та Лесі ДіМаджджіо, нова Членка 76-го Відділу УНСоюзу в Нюарку, Н. Дж.

Джек К. ДіМаджджіо, син Джека та Лесі ДіМаджджіо. Новий член 76-го Відділу УНСоюзу в Нюарку, Н. Дж.

У теперішній організаційній кампанії Українського Народного Союзу окрему увагу віддається організації молоді. Забезпечення молоді в УНСоюзі має вітальну вартість, як для самої молоді, так і для УНСоюзу та всієї нашої української громади на північноамериканському континенті, для їх взаємного майбутнього. Для підкреслення цієї уваги і важливости „Свобода" публікує в цій кампанії фотознімки новоприєднаних молодих членів УНСоюзу, якщо — очевидно — ці фотознімки нам надіслано.

Мгр Василь Ліщинецький знову очолив Округу УНС в Клівленді

Василь Ліщинецький

Річні загальні збори Окружного Комітету відділів УНСоюзу Клівлендської Округи, які відбулись в неділю, 13-го квітня 1986 року в залі ім. Митрополита Андрея Шептицького в Пармі, Огайо, перевибрали заслуженого громадського діяча мгра Василя Ліщинецького на голову Округи.

Відкриваючи збори уступаючий голова В. Ліщинецький привітав присутніх на залі представників відділів і членів головного Уряду. Відтак на бажання присутніх він був вибраний гоовою президії зборів, а Мирослав Почтар виконував обов'язки секретаря.

Подякувавши за довір'я, В. Ліщинецький запросив до президії заступницю головного предсідника Ґльорію Пашен, головного радного Тараса Шмагалу та почесного члена Головного Уряду Ґеновефу Жеребняк. Протокол з попередніх зборів, який відчитав М. Почтар, прийнято без змін.

Вичерпний звіт про загальну працю Округи склав голова В. Ліщинецький. Він заявив, що в звітовому році брав участь у всіх нарадах Округи, а також репрезентував Округу на різних громадських імпрезах. Думає, що Окружний Комітет виконував ролю координатора поміж Союзом та різними установами, у свою чергу допомогло зберегти спокій у громаді. Поміж поодинокими відділами не було ніяких спорів до полагодження. Відбуто на терені Округи секретарсько-організаційний курс з участю представників Головного Уряду.

Далі голова звітував про прийняття мистецьких одиниць з Австралії, чоловічого хору „Чайка" та танцювального ансамблю „Веселка". Він сказав, що спроба створення окремого комітету не була успішною, так що вся праця підготови припала на комітет, але не дивлячись на це, імпреза була дуже успішною, про що свідчать листи подяки від австралійських ансамблів.

Опісля він заявив, що не зважаючи на всі звернення та заохочування про приєднування нових членів в ювілейному році, Округа організаційної квоти не виконала. Тому що касир В. Якима був перешкоджений, голова подав стан каси, сальдо якої на день зборів виносило 47.59 дол.

Заступник голови мгр Ярослав Кришталович заявив, що є різні причини, чому зменшується членство, одначе, йому вдалось в 1985 році приєднати 7 нових членів а в цьому році по сьогоднішній день він вже приєднав чотирьох нових членів.

За Контрольну комісію звітував Володимир Стригун, на внесок якого, після короткої дискусії над звітами, в якій слово забирали Ф. Бенко та М. Федак, присутні одноголосно уділили уступаючій Управі абсолюторію.

Приступаючи до вибору нової Управи, Богдан Семків подав листу кандидатів яку Загальні збори вибрали одноголосно таких осіб: мгр Василь Ліщинецький — голова, мгр Ярослав Кришталович — заступник голови, Мирослав Почтар — секретар, Володимир Стригун — касир, Віра Напора і Петро Бабич — вільні члени; до Контрольної комісії увійшли: Микола Бобечко, Марія Федак і Богдан Ковч.

Потім до слова була запрошена заступниця головного предсідника УНСоюзу Ґльорія Пашен, яка привітала новообрану Управу та побажала їй багато успіхів в новій каденції. Пригадавши, що Округа не виконала призначеної квоти в організовані нових членів в ювілейному році, вона сказала, що вірить, що в майбутньому будуть кращі успіхи. У своїй промові вона підкреслила що УНСоюз — це найстарша та найбільша українська забезпеченева організація, до якої постійно треба заохочувати та організувати нових членів. Під кінець 1985 року Союз начислив 77,964 членів, забезпечених на загальну суму майже 133,000,000 долярів. Говорила вона про організаційні справи, фінансову господарку, згадавши при тому, що майно УНСоюзу прейшло 55,000,000 долярів; понад 2,500,000 дол. більше як в минулому році, що є доказом стабільної союзової господарки. Вона сказала, що на зменшення членів є різні причини: виплачені поліси, байдужність деяких секретарів та брак професійних організаторів. Тому в Головному Уряді затруднено професійного організатора для вишколу секретарів. Хоч він не українець, але все ж таки компетентний в цій ділянці.

Вона коротко згадала про пожертву Союзу на відновлення Статуї Свободи, повідомила, що союзовий будинок є в знаменитому стані та чинші за винаймлення досить високі, та сказала, щоб дописувати про діяльність Округи до „Свободи" і „Українського Тижневика", окремо, бо це окремі одиниці.

Потім до слова попрошено головного радного Тараса Шмаґалу, який повідомив, що УНСоюз плянує відкрити бюро в Вашінгтоні, яке буде координаційним тілом всяких оправ та подій, як наприклад справа М. Медведя, що дасть змогу УНСоюзові взяти більше провідну ролю в громадсько-політичному житті української громади. У зв'язку із цим плянується закупити будинок у Вашінгтоні. Директоркою цього бюра буде Надя МекКоннелл, яка дуже компетентна та енерґійна. Т. Шмаґала запропонував, щоб запросити її на зустріч з українською громадою Клівленду. Підкреслив, що це бюро, не буде в компетиції з іншими бюрами, як УККА чи АОЛПУ.

Після доповідей були різні запитання та дискусія, в якій взяли участь: Г. Жеребняк, Я. Кришталович, В. Ліщинецький, В. Стигун, П. Хімка, П. Бабич, Ф. Бенко, Б. Семків та інші. Дискутанти заторкнули ряд різних справ, як наприклад: інформації про старечий дім, редакції „Свобода" та „Українського Тижневика", переведення членства з молодшого до старшого відділу, Конвенцію УНС та братську діяльність, даючи деякі пропозиції.

Опісля представники Головного Уряду Ґ. Пашен та Т. Шмаґала дали дискутантам вичерпні відповіді та пояснення, повідомляючи при цьому, що 16-го червня на Союзівці відбудеться День Батька, а в днях 4-го, 5-го та 6-го липня в Янґставні, Огайо, під наглядом Євгена Волошина, організується турнамент ґольфа. На кінець Ґ. Пашен передала до Округи чек на суму 32 дол.

Перевибраний голова В. Ліщинецький, подякувавши всім за участь, закрив Загальні збори Округи.

За президію
Василь Ліщинецький
(голова)

Мирослав Почтар
(секретар)

Нові члени „Клюбу Заслужених Союзовців"

Стоять (зліва): д-р Іван Флис — головний предсідник, Григорій Гавришків — секретар 283-го Відділу, Стефан Приймак — секретар 217-го Відділу, Ґльорія Пашен — заступниця головного предсідника, Олександер Ковальчук — секретар 460-го Відділу, д-р Мирон Куропась — заступник головного предсідника, Володимир Сохан — головний секретар і Степан Гавриш — головний організатор.

Як уже було згадано, престижевий „Клюб Заслужених Союзовців" зорганізований 1961 року. Членами його можуть бути ті союзовці, які на протязі року придбають Союзові від 25 до 49 нових членів.

Не зважаючи на те, що від дати заложення Клюбу минуло 25 років, він кожного року поповнюється новими членами, що є запорукою довгого його існування. А що Клюб збагачується новими членами, то доказом служить, що в передконвенційному 1985 році Клюб збагатився трьома новими членами, які були учасниками 10-го Центрального Секретарського Курсу на Союзівці, що відбувся в днях від 9-го до 14-го червня минулого року.

З 28 учасників згаданого курсу три стали членами Клюбу, а саме: Стефан Приймак — секретар 217-го Відділу в Рочестері, Н. Й., який придбав 39 членів, Григорій Гавришків — секретар 283-го Відділу в Авбурні, Н. Й. придбавши 28 членів, і секретар 460-го Відділу в Лондоні, Канада, Олександер Ковальчук, придбавши також 28 членів.

Всі три згадані секретарі мали щастя бути делегатами 31-ої Конвенції, що відбулася в Дітройті від 26-го до 31-го травня ц.р., де заслужено одержали свої нагороди, а саме по-мистецьки виконані почесні плякети з їхніми іменами й прізвищами. Плякети вручили їм члени Екзекутиви д-р Іван Флис — головний предсідник, д-р Мирон Куропась — заступник головного предсідника, Ґльорія Пашен — заступниця головного предсідника, Володимир Сохан — головний секретар і Степан Гавриш — головний організатор, який представив нових членів.

Степан Куропась

РЕФЛЕКСІЇ З КОНВЕНЦІЇ

Я був учасником 23-ох Конвенцій УНСоюзу, від 19-ої 1936 року у Вашінґтоні до 31-ої у Дітройті.

На 19-ій Конвенції я був секретарем і в часі нарад писав протокол, уважав, щоб не забути записати богатьох лемків що попирали внесення. На другий день я читав повний протокол з нарад і, не дай Боже, якби я забув когось, то тоді, „лемківським говором" відзивалися покривджені що, „тот секретар нішто не зна і не памята". Але у висліді, хоч я шість ночей не спав більше як дві години, бо треба було начисто писати протокол, мене вибрали головним контролером. Щоправда я не був сам англомовним секретарем, була молода панна Марія Кіценюк, яка не витримала і о пів до другої заснула.

Союз мав тоді 30,335 членів і чотири з половиною міл. долярів майна. Була це найбільш жива Конвенція і найбільше реформ провела. Головна Контрольна Комісія, що складалася з трьох осіб поділилася. Контролери Омар Малицький і Дмитро Капітула підписали звіт, а Антін Пашук непідписав. Довга дискусія про фінансову господарку УНСоюзу з приводу депресії не закінчилася. Була це найбільш бурхлива Конвенція. Були й інші менше бурхливі, як наприклад, наступна в Гаррисбурзі, де кандидатом на предсідника УНСоюзу був теж Омар Малицький, адвокат з Клівленду. Дальші конвенції теж не були спокійні, все були якісь проблеми політичного характеру, про які можна читати в архівах протоколів конвенцій. Передостання, 30-та Конвенція в Рочестері, завдяки Визвольному Фронтові була бурхливою, але цікавою, делеґати не засинали при монотонних читаннях звітів, проте де, хто і коли брав участь в похоронах, чи в репрезентаціях. Конвенція була на вершинах, бо звіти були змістом цікаві, хоч контроверсійні. А контроверсія є потрібна, якщо позитивна, без образ і крику. Так звана одинадцятка Визвольнофронтівців переборщила і програла, а її речник молодий адвокат Аскольд Лозинський, зрезиґнував з посту головного радного зі шкодою для УНСоюзу, в якому є місце для всіх.

31-ша Конвенція була дуже спокійною, мала недоліки не лише тому, що конвенційна заля була широка і ліве крило не знало, що діється на правому і навпаки, а середина з почесними членами мала перші вісті з Президії. Читання деяких звітів присипляло людей, бо були вони нецікаві, без змісту. Учасники, переважно секретарі відділів, старші вже люди і є їх брак, існують порожні місця „vacancies", нема добрих кандидатів з молодих, нема тому, що їх треба виховати, і як цього не буде, як ми далі будемо глаголити, що в молоді наша будучність, а не будемо заохочувати її бути урядовцями відділів, то хто буде очолювати УНС за 20-30 років? Поет Василь Симоненко твердив у подібній ситуації, що, як так далі буде, то про нас, теперішніх, нащадки скажуть: „Їх на світі не було". Не було, бо треба нам дбати про те, щоб залишити щось по собі.

Президія Конвенції була добра, до слова міг зголоситися кожний, але не було охочих дебатувати. Гуморист Довганюк назвав конвенційну залю „стодолою", а дверники Іван Пригода і Іван Хомко, ветерани порядку на залі і при дверях, мали клопіт з делеґатами, які зачасто виходили, в кулуари. Делеґати колишньої одинадцятки не забирали голосу, не сперечалися, але солідарно попирали 73-літнього „арґонавта" Йосипа Лисогора на головного предсідника, який в останньому голосуванні дістав 157 голосів, і хоч він не був делеґатом, став кандидатом, бо відрікся публічно від членства в групі почесних членів Головного уряду.

Найбільшим досягненням минулої каденції Головного Уряду була побудова дому сеньйорів на Союзівці, бо дотепер була тільки мова про це і дискусія. Не було великих змін у статуті, але вони будуть, якщо дійде до злуки з УБСоюзом. Фінансова комісія і комісія просьб і скарг виконали свою роботу справно, а Виборча — надсподівано, бо її очолював Микола Бобечко, ветеран виборчих комісій на попередніх конвенціях.

Конвенційний Комітет опікувався делеґатами, подбав про туру автобусами по Дітройті і місті Дірборн, а голова комітету Роман Татарський все був „семпер паратус" помогти.

Ресторанів у Дірборні не бракувало і ціни були помірковані, а в готелі, де ми мешкали, добра вечеря коштувала 20 дол. „плюс текс, плюс типс", а якби ще три мартіні, то дієта не вистачила б. Делеґати оминали той ресторан, але на снідання за 6 долярів можна було наповнитися, бо була таблиця „Ол ю кен іт".

В одному ресторані Friday's" я довідався, звідки взялася назва „Cocktail", що по нашому означає „когутячий хвіст". Оголошення яке підкладають під тарілки каже дослівно по-англійськи: „Cossacks in need of respite from frigid winters and the rigors of warfare would stop at the nearest tavern. These early gathering stops, primitive by today's standards, became popular places for enjoying food and drink and retreating from the world. The concept spread quickly throughout Europe.

Отже, наші предки, чубаті козаки, пили водку чи сивуху не тому, що мали спрагу, а тому, щоб загрітися і спочити по боях. А тому що пили аж доки треті півні заспівають, пішла назва „когутячий хвіст", бо когути — півні довго тягнули свій спів.

НОВІ МЕЖІ ВІКУ ТА СУМ
ПРИ ЗАБЕЗПЕЧУВАННІ
БЕЗ ЛІКАРСЬКИХ ОГЛЯДИН
Важні від 1-го січня 1983 р.

З 1-им січня 1983 р. ввійшли в силу нові межі віку та максимальні суми забезпечення, на які можна вносити аплікації без лікарських оглядин. Із цією зміною, апробованою рішенням Головного Екзекутивного Комітету, особи в доброму стані здоров'я можуть вносити аплікації на забезпечення без лікарських оглядин в ось таких межах сум забезпечення та віку:

$50,000 до віку 40 років
25,000 до віку 45 років
10,000 до віку 50 років
5,000 до віку 55 років
3,000 до віку 60 років
1,000 до віку 65 років

Сума забезпечення з лікарськими оглядинами не має обмежень, за виїмком законних у деяких стейтах.

При забезпечуванні на суми $10,000 і вище УНСоюз користується інформаціями про аплікантів, одержаними від спеціяльної перевірочної установи, яка збирає такі інформації через своїх аґентів. Такі інформації засягатиме УНСоюз також про аплікантів у віці понад 60 років, коли вони будуть вносити аплікації на забезпечення на суми понад 3,000. Службою цієї, чи подібних перевірочних установ користуються майже всі комерційні забезпеченеві компанії при забезпечуванні осіб на вищі суми.

Тисячоліття Християнської Руси-України 988-1988

Комітет наукового відзначення Ювілею

АКТ ЗАСНУВАННЯ КОМІТЕТУ

Українські науково-дослідні й науково-навчальні установи

рішили за посередництвом своїх мандатованих Делеґатів на пленарному засіданні в приміщеннях Українського Вільного Університету в Мюнхені в днях 11-13 травня 1984 р. покликати окремий Комітет для проведення НАУКОВОГО КОНҐРЕСУ ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИЩЕННЯ РУСИ-УКРАЇНИ (988-1988).

Акт приступлення до Комітету, після схвалення правильника Комітету, засадничих постанов та намічення дальшої дії Комітету, підписали делеґовані й мандатовані представники:

проф. д-р Аркадій Жуковський (НТШ в Европі)
Д-р Володимир Маруняк (УІТ)
проф. д-р Михайло Марунчак (УВАН, Канада, Наукова Рада при СКВУ)
о. проф. д-р Іван Музичка (УКУ, УБНТ)
д-р Богдан Стебельський (НТШ Канада, Рада Української Культури при СКВУ, особисто, а з уповноваження НТШ ЗСА, Гол. Рада НТШ)
о. протоєрей д-р Григорій Удод (Колеґія св. Андрея, Вінніпеґ)
проф. д-р Дмитро Штогрин (ТУБА, Укр. Асоц. Унів. Проф., Урбана)
проф. д-р Володимир Янів (УВУ, Мюнхен)
Як обсерватор брав участь від УВАН *проф. д-р Ярослав Пеленський* (УВАН, ЗСА).

Крім того в нарадах брали участь в характері референтів чи координаторів Комісій, співорганізаторів та секретарів:

проф. д-р Микола Богатюк (Сиракюзи), проф. д-р Григорій Васькович (Мюнхен), мґр. Андрій Гайдамаха (Мюнхен), о. архипресв. Палладій Дубицький (Мюнхен), проф. мґр. Володимир Кальваровський (Мюнхен), проф. д-р Ігор Качуровський (Мюнхен), дипл. інж. Юрій Ковальчук (Ганновер), доц. д-р Володимир Косик (Париж), проф. д-р Богдан Осадчук (Берлін), Мирослава Пашник (Мюнхен), д-р Богдан Кузь (Мюнхен). Преосв. Владика Платон відправив соборний молебень у співслуженні Отців.

З ПОСТАНОВ ПЕРШОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

1. Зібрані на установчій конференції в Мюнхені в днях 11-13 травня 1984 р. представники українських наукових організацій та інституцій у діяспорі створили Комітет для підготовлення Наукового Конґресу 1000-ліття Хрищення Руси-України 988-1988.

2. Конференція прийняла правильник праці Комітету для організації Конґресу й видання збірників його нарад та інших матеріялів, зв'язаних з 1000-літтям Хрищення Руси-України.

3. До керування працею Комітету вибрано Президію у складі: *проф. д-р Володимир Янів* — Голова, *о. проф. д-р Іван Музичка* — Заступник Голови, *о. проф. Олег Кравченко* — Заступник Голови, Представник Євангелицької Церкви — Заступник Голови (зарезервоване місце), *проф. д-р Григорій Васькович* — Секретар, *д-р Володимир Маруняк* — Голова Фінансової Комісії, *Преосв. Владика Володимир Дідович* — Організаційний Референт.

4. Конференція продискутувала схеми тем доповідей наукових сесій Конґресу і створила такі їхні Комісії: Історична — координатор *проф. д-р Аркадій Жуковський*, Правнича — координатор *о. проф. Ізидор Патрило*, Літурґічна — координатор *о. проф. д-р Іван Музичка*, Мовна — координатор *проф. д-р Олекса Горбач*, Мистецька — координатор *д-р Богдан Стебельський*, Літературна — координатор *проф. д-р Ігор Качуровський*.

Склад Комісій доберуть Координатори. Після уконституювання Комісії запропонують Президії Голов і їх помічників.

СПИСОК ДЕЛЕҐАТІВ ДРУГОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ НАУКОВИХ УСТАНОВ

(Бавнд Брук, 15-17 червня 1985 р.)

а. Почесні Гості

Його Блаженство Митрополит Мстислав
Високопреосв. Ізяслав, Митрополит Білоруської Автокеф. Правосл. Церкви.
Преосв. Володимир, Лондонський Єпископ УАПЦ
о. прот. Михайло Борисенко, Голова Консисторії УПЦ
проф. Іван Самійленко, Заст. Голови Уряду УНР

б. Мандатовані Делеґати Установ

(поазбучно, із зазначенням Установи, що від неї був делеґатом)

проф. д-р Ярослав Білінський (УВАН), віцепрез. Комітету
проф. д-р Григорій Васькович (УВУ), секретар К-ту
проф. д-р Любомир Винар (Наук. Рада СКВУ) віцепрез. К-ту
о. *проф. д-р Мелетій Войнар*, ЧСВВ (Наук.-Дослід. Центр ОО. Василіян)
д-р Юрій Гаєцький (УНІГУ)
д-р Любомир Гайда (УНІГУ)
о. *протопресв. проф. Семен Гаюк* (Ректор Св. Соф. Укр. Прав. Семінарії)
проф. д-р Богдан Гнатюк (УААУП)
о. архимандрит проф. д-р. Іван Гриньох (УБНТ і УКУ)
проф. д-р Олександер Ґерус (УВАН, Канада)
проф. д-р Олександер Домбровський (УІТ)
проф. д-р Роман Єринюк (Ректор Кол. св. Андрея)
проф. д-р Аркадій Жуковський (НТШ Е)
проф. мґр. Іван Коровицький (Св. Соф. Укр. Прав Сем.)
о. мґр. Василь Іващук (Св. Соф. Укр. Прав. Сем.)
о. проф. д-р Олег Кравченко (Кол. св. Андрея та Наук. Богосл. Т-во), віцепрез. К-ту
проф. д-р Василь Маркусь (НТШ ЗСА)
о. прот. проф. мґр. Тимофій Міненко (Кол. св. Андрея)
проф. д-р Ярослав Падох (НТШ ЗСА і НТШ Австр.) Віцепрез. К-ту
проф. д-р Леонід Рудницький (НТШ ЗСА)
проф. д-р Петро Стерчо (УААУП і Карп. Дослід. Центр. ім. Ревая)
проф. д-р Атанас Фіґоль (НТШ Е)
проф. д-р Дмитро Штогрин (Укр. Наук-Досл. Програма при Ілл. Ун-ті)
д-р Ірина Шумська-Мороз (НТШ К)
проф. д-р Володимир Янів (ректор УВУ), президент К-ту
комп. Зеновій Лавришин (Рада Укр. Церк. Музики в Канаді, обсерватор)

Із 21 афільйованих установ на Конференції було заступлених 18.

ЧЛЕНИ КОМІТЕТУ

Наукового Конґресу в Тисячоліття Хрищення Руси-України

Комітет об'єднав на другій конференції 17 червня 1985 р. наступних 21 українських наукових установ:

а. Члени-основники

(які співділяли пви підготові основної Конференції, Мюнхен, 13-15 травня 1985, приймали в ній участь, підписали акт заснування Комітету та ратифікували постанови Конференції)

За абеткою назв:

1. Колеґія св. Андрея
2. Наукове Товариство ім. Шевченка в Европі (НТШ Е)
3. Наукове Товариство ім. Шевченка у ЗСА (НТШ ЗСА)
4. Наукове Товариство ім. Шевченка у Канаді (НТШ К)
5. Науково-Дослідний Центр оо. Василіян («Записки ЧСВВ»)
6. Свято-Софійська Українська Православна Семінарія (Бавнд Брук)
7. Товариство Українських Бібліотекарів Америки (ТУБА)
8. Українська Вільна Академія Наук у Канаді (УВАН К)
9. Українська Понтифікальна Колеґія св. Йосафата
10. Українське Богословське Наукове Товариство (УБНТ)
11. Українське Історичне Товариство (УІТ)
12. Український Вільний Університет (УВУ)
13. Український Католицький Університет (УКУ)
14. Українсько-американська Асоціяція Університетських Професорів (УААУП)

б. Члени, затверджені на 2-ій Конференції у Бавнд Бруці

(Хронологічно, за зголошеннями)

15. Українська Вільна Академія Наук у ЗСА (УВАН-ЗСА) — попередньо, як обсерватор
16. Українське Наукове Товариство ім. Шевченка в Австралії (НТШ А)
17. Український Науковий Центр у Арґентіні (місця зарезервовані для країн «далекого поселення» на 1-шій Конференції)
18. Українська Науково-Дослідна Програма при Іллінойському Ун-ті
19. Український Науковий Інститут при Гарвардськім Ун-ті (УНІГУ) (на підставі рішення про афіліяцію «недіяспоральних» установ)
20. Наукове Богословське Товариство ім. митр. Іларіона (Вінніпеґ) та
21. Карпатський Дослідний Центр ім. Ю. Ревая

Підсумовуючи: 9 установ є у ЗСА, 6 у Европі (Італія, Німеччина, Франція), 4 у Канаді, по одній у Австралії й Арґентіні. Поруч із 7 конфесійними установами (католицькими й православними) 14 є міжконфесійні. Конференція у Бавнд Бруці передбачила ще поширення членства на країни «далекого поселення» (Бразілія), як теж резервовано місце для представників евангельсько-протестантських об'єднань.

ПРАВИЛЬНИК

Комітету Наукового Конґресу в Тисячоліття Хрищення Руси-України

(Схвалений на Установчій Конференції в Мюнхені* з уточненнями, прийнятими на 2-й Конференції у Бавнд-Бруці)

1. Комітет НАУКОВОГО КОНҐРЕСУ В ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИЩЕННЯ РУСИ-УКРАЇНИ це вільне об'єднання українських науково-дослідних та науково-навчальних установ для підготовлення та проведення Конґресу Тисячоліття у вільному світі й видання його матеріялів та інших праць, зв'язаних з Ювілеєм.

2. Членами Комітету є установи, які брали участь через мандатованих делеґатів в Установчій Конференції в Мюнхені, 11-13 травня, прийняли рішення та правильник і підписали акт утворення Комітету. Дальших можливих членів, які відповідають постановам пар. 1, приймає Президія й затверджує референдум. (Свою участь у Комітеті ратифікують установи, при чому ратифікація є автоматична, якщо не наступить зміна становища до шістьох місяців після закінчення Конференції).**

3. Конґрес — це спільний міжінституційний та міжконфесійний соборницький науково-дослідний акт для вияву нашої єдности в обличчі Тисячоліття Хрищення, задокументований дослідами й публікаціями. У випадку потреби чи доцільности скликуються окремі сесії Конґресу й наукові симпозіюми.

4. Комітет у своїй дії є самостійний. Він залежний у своїй праці тільки від внутрішнього узгіднення напрямних діяльности своїми членами.

5. Комітет діє у системі СКВУ, інформуючи його Президію про свої пляни й заходи у порозумінні з його Науковою Радою, в компетенції якої є координація наукових справ.

6. Комітет утримує постійний зв'язок з українськими Церквами та християнськими об'єднаннями.

7. З оглядів формально-правних (адміністраційних) Комітет є зв'язаний з УВУ, але у своїй діяльності є від керівництва УВУ незалежний.

8. Кожна складова частина Комітету має один голос. Усі ж принципові рішення приймаються за узгідненням.

9. Президія Комітету складається із голови, 6-ох заступників, секретаря, голови Фінансової Комісії та Організаційного Референта. Президія має право кооптувати в міру потреби до трьох членів.

10. При Комітеті діють наукові Комісії, які опрацьовують схеми проблем і доповідей для поодиноких ділянок. Працями Комісій керують голови, вибрані Конференцією.

11. Фінансові засоби Комітету для проведення Конґресу творять:

а) Внески об'єднаних установ, устійнені на підставі окремого бюджету.

б) Дотації українських Церков та українських християнських об'єднань.

в) Збірки та пожертви фундаторів і меценатів.

г) Інші фонди.

12. Фінансову контролю проводить окрема Контрольна Комісія, зложена з трьох членів.

13. Після закінчення своїх завдань і зложення заключного звіту Комітет розв'язується.

14. Ліквідаційна Конференція Комітету рішить про призначення евентуального майна Комітету.

---

* Текст правильника був вміщений в обіжнику ч. 1 (5) з 28 травня 1984, стор. 10.

** Ратифікація правильника стосувалася лише установ, які брали участь у його схвалюванні, чи у підготовленні Установчої Конференції. Тому текст у дужках має сьогодні тільки історичне значення.

ПОСТАНОВИ ПРЕДСТАВНИКІВ НАУКОВО-НАВЧАЛЬНИХ УСТАНОВ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ НА 2-ГІЙ ДЕЛЕҐАТСЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

15-17 червня 1985 р. у Бавнд-Бруці

1. У нарадах другої Конференції у Бавнд-Бруці брали участь 26 представників 18-ох науково-навчальних установ. Список учасників долучується.

2. Другою Конференцією керувала президія Комітету в такому складі: проф. д-р В. Янів — президент; проф. мґр О. Кравченко — віцепрезидент; проф. д-р Г. Васькович — секретар.

3. Протокол першої Конференції (Мюнхен, 13-15. 5. 1984), що його виготовив д-р Б. Кузь, прийнято одноголосно на пропозицію трьох учасників першої Конференції, спільно з обіжником ч. 5, що його опрацював президент Комітету, проф. д-р В. Янів. В обіжнику ч. 5 подано коротше, ніж у протоколі, цілість праці Конференції і її постанови.

4. *Доповнення і затвердження афіліяцій:*

Представник УВАН у ЗСА, проф. д-р Я. Білінський, заявив, що УВАН у ЗСА приступає до повної співпраці з науково-навчальними установами для відзначення Тисячоліття. Конференція прийняла цю заяву. Крім цього Конференція постановила прийняти до співпраці такі наукові установи: українську науково-дослідну програму Іллінойського Університету, Український Науковий Інститут Гарвардського Університету, НТШ в Австралії, Науковий Центр в Арґентіні, Карпатський Дослідний Центр ім. Ю. Ревая, Наукове Богословське Товариство ім. митр. Іларіона у Вінніпеґу. Разом прийнято 7 інституцій.

5. *Поширення президії ділового Комітету:*

Для доповнення президії ділового Комітету Конференція вибрала ще трьох віцепрезидентів: проф. д-ра Я. Білінського (УВАН, ЗСА), проф. д-ра Я. Падоха (НТШ, ЗСА) і проф. д-ра Л. Винара (Наукова Рада СКВУ). Щодо приступлення до президії делеґата євангелицько-протестантських об'єднань уповноважено професорів д-ра В. Маркуся і д-ра П. Стерча говорити з представниками цієї Церкви.

6. Постановлено доповнити правильник Комітету додатками: у точках 5, 9 і 10. Див. попередній обіжник 1 (5) з 28. 5. 1984, стор. 10.

7. Постановлено залишити назву «Хрищення Руси-України», так як це прийняла перша Конференція. Також у всіх працях, пов'язаних з Тисячоліттям вирішено вживати назви Русь-Україна.

Тисячоліття Християнської Руси-України 988-1988

Комітет наукового відзначення Ювілею

8. *Звітування комісій, схвалення проєктів і вибір складу комісій:*

а) *Історична Комісія:* Схвалено рамовий проєкт історичних доповідей, що їх представив голова Комісії, проф. д-р А. Жуковський, та обговорено справу монографічного видання історії українських церков. Конкретизація цього другого проєкту буде розглянена пізніше. Склад історичної Комісії такий: голова — *проф. д-р А. Жуковський;* члени: проф. д-р Я. Білінський, проф. д-р О. Домбровський, проф. Р. Єринюк, проф. д-р В. Маркусь.

б) *Богословсько-філософська Комісія:* Покликаний на першій Конференції голова, о. архимандр. проф. д-р І. Гриньох, через стан здоров'я не міг опрацювати проєкту і тому на другій Конференції подав у своїй доповіді тільки загальні напрямні праці для комісії. Склад Богословсько-філософської Комісії такий: голова — *о. прот. проф. О. Кравченко;* члени: мґр О. Воронин і о. архимандр. проф. д-р І. Гриньох.

в) *Літературознавча Комісія:* У заступстві відсутнього голови, проф. д-ра І. Качуровського, проєкти реферував проф. д-р Д. Штогрин. Схвалено видати якнайшвидше Хрестоматію української християнської поезії і підготовити уточнений список доповідей. Склад Літературознавчої Комісії такий: голова — *проф. д-р І. Качуровський;* члени: проф. д-р В. Лев, проф. д-р Д. Штогрин, проф. д-р Я. Розумний, проф. д-р Л. Рудницький і проф. д-р В. Янів.

г) *Комісія Церковного Права:* У заступстві відсутнього голови, о. протоарх. д-ра І. Патрила, проєкти реферував о. проф. д-р М. Войнар. Представлено три проєкти (о. протоарх. д-ра І. Патрила, проф. д-ра З. Соколюка і Колеґії св. Андрея), з яких доручено Комісії зробити синтезу. Склад Комісії Церковного Права такий: голова — *о. протоарх. д-р І. Патрило;* члени: о. проф. д-р М. Войнар, ЧСВВ, проф. д-р З. Соколюк, прот. д-р С. Ярмусь.

ґ) *Мовознавча Комісія:* У відсутності голови Комісії, проф. д-ра О. Горбача, проєкти реферував проф. І. Коровицький. Він запропонував звернути увагу на основні мовознавчі проблеми, запроєктовані проф. д-ром О. Горбачем і Колеґією св. Андрея, та зокрема опрацювати мовознавчі теми початкового періоду християнства в Україні. Склад Мовознавчої Комісії такий: голова — *проф. д-р О. Горбач;* члени: проф. д-р Я. Гурський, проф. д-р Марія Овчаренко, проф. д-р Іраїда Тарнавецька і проф. П. Цимбалістий.

д) *Літургічна Комісія:* У відсутності голови Комісії, о. проф. д-ра І. Музички, його проєкт та проєкт Колеґії св. Андрея реферував о. прот. проф. О. Кравченко. Проєкти прийнято. Склад Літургічної Комісії такий: голова — *о. митрат проф. д-р І. Музичка;* члени: прот. проф. Т. Міненко та архимандр. А. Партикевич.

Передбачено покликання фахових комісій: етнографічної, музичної та культурологічно-етнопсихологічної (духовости).

е) *Фінансова Комісія:* Для реалізації діяльности Комітету Конференція покликала фінансово-збіркову Комісію для організації збірки фондів на всіх теренах осідку українських національно-наукових установ, які приступили до спільної праці відзначення Тисячоліття Хрищення Руси-України. Склад Фінансової Комісії: голова — *проф. д-р Г. Васькович;* члени: о. прот. В. Іващук, д-р В. Маруняк і М. Яворський, інж. Т. Кудлик.

Кожна комісія може кооптувати додаткових членів.

9. *Публікації Комітету.*

Видаванням наукових праць можуть займатися всі об'єднані інституції у власному засягу, але належить подбати про їх оформлення та про узгіднення з Президією Комітету щодо їхнього порядкового нумерування у спільній серії публікацій Комітету.

10. Наради закінчено 17 червня 1985 р. о год. 22:00.

СПИСОК ДОПОВІДЕЙ, ПРОЧИТАНИХ НА КОНФЕРЕНЦІЇ В БАВНД-БРУКУ

1. *о. проф. д-р Олександер Баран:*
Причини прийняття християнства Володимиром Великим
2. *о. проф. д-р Мелетій Войнар,* ЧСВВ:
Право Київської Церкви до 13 ст.
3. *мґр Олександер Воронин:*
Християнство і народ, перших сто років
4. *д-р Юрій Гасцький:*
Роля братств у культурному відродженні України 16-17 століть
5. *о. проф. д-р Семен Гаюк,* ректор Свят-Софійської Семінарії:
Аднотації до канонізації кн. Володимира
6. *д-р Олександер Домбровський:*
Українська духовість між Орієнтом і Окцидентом
7. *проф. д-р Аркадій Жуковський:*
Вклад Київської Духовної Академії і її ,Трудів' на культурному та богословському відтинках
8. *о. мґр Василь Іващук:*
Афон і Україна
9. *Комп. Михайло Лев:*
Володимирська Симфонія на прославу охрищення
10. *д-р Анфір Лібацький:*
Свято-отечеська традиція
11. *д-р Володимир Трембіцький:*
Хрест на українських державних інсиґніях
12. *мґр Володимир Шиприкевич:*
Перші церкви на Русі-Україні

СПИСОК ДОПОВІДЕЙ, ПРОЧИТАНИХ НА КОНФЕРЕНЦІЇ В РИМІ

1. *о. проф. д-р Дмитро Блажейовський* (Рим):
Роля Рівноапостольних Кирила та Методія в християнізації України
2. *проф. д-р Олекса Горбач* (Берфурт-Райхельсгайм б. Франкфурту):
Мовостиль новітніх українських перекладів Біблії
3. *Духовн. Радник Йоганнес Мадай* (Падерборн):
Божественна Літургія в українській церкві (чи можлива її реформа?) — буде читана в українському перекладі з німець. ориґіналу
4. *проф. д-р Михайло Марунчак* (Вінніпеґ):
Пастирське послання Митр. Андрея «Не убий» в історичному світлі
5. *проф. д-р Богдан Осадчук* (Берлін):
Україна між Москвою і Римом
(Перспективи українського Мілленніюм на тлі боротьби між комуністичним атеїзмом і стихійною рехристиянізацією на Сході Европи)
6. *д-р Андрій Сороковський* (т. ч. Лондон):
Екуменізм і суспільна діяльність як ідеали Хроніки Католицької Церкви в Україні
7. *о. митр. проф. д-р Іван Хома* (Рим):
Церковна організація Руси X-XII ст.
8. *проф. д-р Петро Цимбалістий* (Лондон):
Значення «Печерського Патерика»
9. *проф. д-р Ігор Качуровський* (Мюнхен):
Відродження християнської думки в сучасній українській поезії.
10. *о. пботоарх. д-р І. Патрило,* ЧСВВ (Рим) і *Б. Балик:*
Християнські риси кн. Володимира Великого в західніх джерелах.

ПОЖЕРТВИ НА НАУКОВЕ ВІДЗНАЧЕННЯ ЮВІЛЕЮ 1000-РІЧЧЯ ХРИЩЕННЯ УКРАЇНИ

(перший список)

Блаженніший Патріярх Йосиф призначив (ще за життя на відзначення Ювілею ам. дол.	30.000
Европейський Парлямент у Страсбурґу нм	35.000
Преосвященніший Владика Платон Корниляк, Апостольський Екзарх у Німеччині і Скандінавії зголосив нм	25.000
Високопреосв. Митрополит Максим з Вінніпеґу зголосив кан. дол.	2.000
Преосв. Владика Іван Прашко з Австралії зголосив австрал. дол.	1.000
о. митр. Микола Матичак з Англії передав англ.фунтів	500
від СКВУ вплатив голова Наукової Ради, проф. д-р Л. Винар кан. дол.	2.500
від Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗСА зголосив проф. д-р Ярослав Падох ам. дол.	1.000
Пані Надія Мандрусяк (ЗСА), при відвідинах УВУ в Мюнхені ам. дол.	2.000
Пані Ярослава Гірна з Канади, із спадщини її батька, блаж. пам. Михайла Мельничука ам. дол.	1.000

З Німеччини в нім. марках

д-р мед. М. Дем'янів	50.000,—
Юрій З. Кульчицький	5.000,—
Теодор Гринів	5.000,—
Григорій Борсук	3.000,—
Іван Волошин	2.000,—
Ніна і Теодор Пелехи	2.000,—
проф. д-р Володимир Янів	1.000,—
проф. д-р Григорій Васькович	1.000,—
Василь Федоришин	1.000,—
Стефан Костюк	1.000,—
о. митр. В. Турковид	1.000,—
д-р Ганна Наконечна	1.000,—
дипл. інж. Юрій Ковальчук	1.000,—
Григорій Панченко	1.000,—
д-р Богдан Кузь	500,—
Марія Ковалевська	500,—
родина Дутчак	200,—
К. Гарасим	200,—
О. Андрушко	200,—
Павло Селезіон	100,—
О. Федик	100,—
Н. Мілян	100,—
Д. Червінський	100,—
Н. Фурик	100,—
Н. Ґрібович	100,—
Марія Білик	100,—
І. І. Керестіль	100,—
Павло Жуган	50,—
М. Паламар	10,—

Усім Жертводавцям складаємо щиру подяку. Пожертви можна відписувати з податків.

Підсумок збірки зроблено 20 грудня 1985 р.

ВЕЛЬМИШАНОВНІ ПАНІ Й ПАНОВЕ, ДОРОГІ ЗЕМЛЯКИ!

Жити у Ювілейному році Тисячоліття Хрищення України — це Божа ласка. Особливо старше покоління може бути незмірно вдячне Господеві за кожний рік земного існування, щоб дожити цієї славної річниці.

Ювілей Тисячоліття треба нам всебічно відзначити, щоб показати усім народам нашу тисячолітню історію і культуру, та залишити видний слід по собі для наступних поколінь. Тому кожний член української спільноти повинен внести особистий вклад для відзначення цього великого ювілею.

Тривалим пам'ятником відзначення на сотки років будуть безперечно наукові праці видані «Комітетом Наукового Конґресу Хрищення Руси-України». Цей Комітет створений у роках 1984-85 об'єднує усі українські науково-дослідні і освітні установи у діяспорі, які спільно постановили відзначити цей Ювілей Науковими Конференціями у різних країнах Европи й Америки у роках 1985-86-87, та головним Науковим Конґресом 1988 року і разом з тим спільними науковими виданнями новоопрацьованих з того приводу творів.

Нижче подаємо Акт заснування Комітету і постанови першої і другої конференцій Наукових установ, які створили Комітет відзначення Тисячоліття та правильник Комітету.

На другій Конференції у Бавнд Бруку, ЗСА, відбулася також Перша наукова конференція, на якій прочитано і обговорено дванадцять наукових доповідей. Чергова наукова конференція відбулася 5-8 жовтня 1985 р. у Римі. Дальші конференції плянується у Мюнхені, Вінніпеґу, Нью-Йорку та інших осідках наших наукових установ.

У висліді праць усіх об'єднаних наукових установ (їх є 21), плянується видати по змозі ще до 1988 року десять томів наукових праць величиною 300-500 сторін друку кожний том, і один більший Збірник із вибраними працями на 1000 сторінок друку. Цей більший Збірник має бути перекладений на головні світові мови: англійську, німецьку, французьку і еспанську.

На влаштування Наукових конференцій у різних країнах Европи, Америки і Австралії та на відбуття Наукового Конґресу 1988 року в Европі (мабуть у Парижі) — врешті на видання наукових творів обговорених на Конференціях, узгляднюючи також переклади на чужі мови, потрібні значні засоби, а саме: кругло 500.000 долярів. Для зібрання такої великої суми грошей необхідні пожертви від усіх українців, що хочуть внести свій вклад для відзначення Ювілею Хрищення України.

У виданих Ювілейних Збірниках будуть подані прізвища всіх жертводавців і їхні пожертви, які таким способом стануть утривалені в українській історії на всі віки. Вони матимуть особливе значення у вільній українській державі, у якій будуть напевно належно вшановані наші спільні зусилля.

Цим письмом звертаємося із закликом і проханням до всіх українців підтримати фінансово нашу працю, так потрібну під сучасну пору, і тим способом уможливити повну реалізацію поставлених наукових завдань.

Вашу пожертву можете скласти до президії Комітету Наукового відзначення Тисячоліття або на котрусь з нижче поданих адрес.

Freunde der UFU — Millennium
Bayerische Vereinsbank München
Max Weber Platz
Kto.-Nr. 36105984

Адреса для пожертв в Англії:

Ukrainian Religios Society
of St. Sophia Ltd.
»Millennium of Christianity in Ukraine«
79 Holland Park
London W11 3SH
England

Адреса для пожертв у Франції:

Société Scientifique T. Chevtchenko
29, rue des Bauves
95200 Sarcelles, France
Millennium Christianisme en Ukraine.

Адреса Комітету:

Komitee des Wissenschaftlichten Kongresses
zum Millennium des Christentums
in der Ukraine
Pienzenauerstraße 15
D-8000 MÜNCHEN 80

Проф. д-р В. Янів
Голова Ділової Президії

Проф. д-р Г. Васькович
Голова Фінансової Комісії

ФРАНЦУЗЬКИЙ ЖУРНАЛ „Експрес" повідомив про безпрецедентну угоду, укладену З'єднаними Стейтами Америки і Совєтським Союзом. Від 15-го до 19-го вересня відбудеться телевізійний діялог між 200 совєтськими громадянами і 200 американцями. Зацікавлення до діялогу викликають дві обставини. Поперше, з американської сторони в дискусії візьмуть участь відомі політичні діячі, в тому числі колишній амбасадор ЗСА в Об'єднаних Націях Джін Киркпатрик. Подруге, совєтська сторона вперше обіцяла не застосовувати цензурні обмеження до цього діялогу.

ЦЕНТРАЛЬНА БІБЛІОТЕКА Брукліна, Ню Йорк, від 2-го до 30-го липня влаштовує виставку фотографій під назвою „Статуя Свободи — острів Елліс". На виставці будуть виставлені 26 чорно-білих світлин Статуї Свободи, одержані від приватних архівів, зокрема, зроблені в студії творця статуї скульптора Бертольді, а також фотографії імігрантів, які прибули на острів Елліс. Виставка безплатна.

Конференція українських батьків

В суботу, 19-го квітня ц. р., під патронатом торонтонської Шкільної ради і Комітету зв'язків при Шкільній раді відбулася перша конференція українських батьків, темою якої була „Освіта наших дітей".

Багатогранна програма поставила собі такі засадничі завдання: уможливити батькам обговорити взаємні потреби і сподівання щодо освіти своїх дітей; зосередитися над ролею батьків у співпраці з системою шкільництва у вихованні дітей; розглянути суспільні, культурні й освітні потреби дітей, які виростають і виховуються в українсько-канадському оточенні і подати короткі дані про освітні програми торонтонської Шкільної ради.

Як можна було сподіватись, тема навчання української мови викликала особливо жваву дискусію, в якій брали участь всі присутні. На підставі щоденного досвіду, батьки підкреслювали сприятливість двомовности і багатомовности дітей їхньому всебічному й успішному розвиткові, таким чином, підтверджуючи наукові праці і тези педагогів у цьому напрямку. Своїм змістовним, дотепним і прихильним вступним словом, в якім наголошував користь багатомовности, заступник директора освіти д-р Доналд Ратледж спричв успішності конференції.

В програмі конференції були окремі дискусійні гуртки, в яких обговорювалось: „Стандарти й дисципліна"; „Поворот до засадничих академічних предметів"; „Навчання української мови"; „Школа й суспільне оточення"; „Навчання з української точки зору". Дозволю собі зосередитись на дискусії щодо навчання української мови, у якій я брала участь.

Завдання цієї дискусії було: поділитись інформаціями й обмінятись думками про сучасний стан навчання і вивчання української мови та на підставі дискусії подати рекомендації і скласти резолюції до торонтонської Шкільної ради.

Батьки погоджувались одноголосно,що їх не задовольняє і турбує обмеженість 2 і 1/2-годинного навчання на тиждень третіх, так званих спадщинних мов, тим більше, що їхні діти перебувають щоденно в пануючому англомовному оточенні. Труднощі учителів спадщинних мов ускладнюються, бо вони змушені вчити одночасно дітей, котрі майже не знають української мови, і дітей, котрі володіють нею задовільно. В таких обставинах, беручи під увагу ще й обмеження часу, неможливо виробити відповідних стандартів.

Брак відповідних і достатніх підручників й матеріялів додатково ускладнює працю учителів. Вищої якости читанки, виготовлені в Західній Канаді й спрямовані на двомовну програму для учнів четвертого і п'ятого покоління, ніяк не відповідають учням другого і третього покоління в Онтаріо. До того ж підкреслювалось, що українці на заході живуть у відносно сталих, однорідних поселеннях, а українці в Онтаріо, натомість, переживають демографічні й суспільні зміни.

Пригадалась дещо болюча місцева історія незадоволення українських батьків недоліками навчання спадщинних мов.

Реалістично оцінивши невідрадні обставини й усвідомивши, що навчання української мови в рамках програми спадщинних мов не має ніяких перспектив на успіх, з'єднаний гурток енерґійних батьків і педагогів вирішив шукати іншого виходу. На початку 1980-го року опрацьовано першорядну програму для альтернативної двомовної англо-української школи з додатковим навчанням французької мови і подано на схвалення торонтонській Шкільній раді. Запропоновану програму високо оцінили і підтримали вищі урядовці і деякі шкільні радники, але вона перепала, бо більшість шкільних радників створила несамовитий опір, а англомовна преса гостро її засудила.

В наслідок чимраз менше українських дітей записувалось до публічних шкіл. До того, батьки більше виявляли незадоволення нехтуванням академічних предметів, браком дисципліни і переповненими клясами, і переводили своїх дітей до приватних або католицьких шкіл. Чимраз більше українських батьків некатолицького віровизнання почали ігнорувати публічні школи і натомість записувати своїх дітей до католицьких шкіл, в більшості до українських католицьких шкіл. Відтоді число цих шкіл подвоїлось.

Учасники самокритично оцінили сучасну кризу навчання української мови в середніх школах, яка постала в наслідок зниження записів. Всі погодились, що направити ситуацію є обов'язком громади і батьків. Вся українська громада повинна взяти на себе відповідальність виховання нового покоління, кваліфікованих учителів української мови і запевнити належне число учнів.

Довідавшись про скасування курсу багатокультурности в десятій клясі, стурбовані батьки задавали багато питань щодо змін у програмі навчання історії в середніх школах.

Українська громада в Канаді завжди гордилась своєю ініціятивою у заснованні політики багатокультурности в Канаді, тому українцям особливо прикре зростаюче становлення до багатокультурности як до чогось пережитого і перестарілого. В зв'язку зі змінами в навчанні історії, українці в Канаді не матимуть ніякого впливу на програму. Висловлено занепокоєння, що без означених стандартів, нова програма перетвориться в мішанину поверхового навчання суспільних наук і залежатиме від примх і зацікавлень учителів.

Учасникам було приємно почути про звіт „До більш зрозумілої мовної політики", надіючись, що цей звіт, як також великі зміни в складі торонтонської Шкільної ради в наслідок недавніх виборів, витворить більш сприятливу атмосферу для дальших зусиль.

На підставі дискусії вирішено:

1. Співпрацювати з іншими етнічними групами в Онтаріо, що б змінити існуючий закон шкільництва, який забороняє навчання предметів їхніми мовами.
2. Провести демографічний огляд українців в Онтаріо (на підставі подібного огляду на заході) щоб установити можливості й кількість учнів, які б записались до двомовних / тримовних шкіл.
3. Якщо вислiди будуть позитивні, підтримувати заснування двомовних / тримовних шкіл в Онтаріо.
4. Прикласти всі зусилля, щоб не було скасовано курсів багатокультурности в десятій клясі.

***

На закінчення відбулась загальна дискусія і підсумки. Наголошувалось незадовільний стан україніки в шкільних бібліотеках: бракує навіть інформації про українське Різдво і Великдень; збільшується дезінформація про Україну й українців, завдяки Комісії Дешена і невгамованій кампанії знеславлення українців. У таких невідрадних умовах учасники конференції звертаються до української громади і батьків:

1. Послідовно перевірювати лектури та підручники і матеріяли в шкільних бібліотеках і відповідно реагувати на дезінформації і знеславлення.
2. Вимагати закупівлю матеріялів про Україну і українців - особливо про Великий Голод, наприклад, монографія М. Долота і фільм „Жнива Розпачу". (Підкреслюємо, що в офіційній бібліографії про жидівський Голокост до диспозиції торонтонської Шкільної ради знаходиться 150 заголовків)

Зв'язковий комітет при торонтонській Шкільній раді вже протягом довшого часу домагається курсу про Великий Голод на зразок існуючого курсу про жидівський Голокост. Успішність старань залежить від підтримки всієї громади і наполегливих, послідовних вимог поодиноких батьків і учнів.

Ця перша конференція українських батьків відбулася на високому інтелектуальному рівні і в дружній атмосфері. Успішності конференції сприяли невтомні Олесь Чумак, Ніна Буцька, Галя і Михайло Ваврішини, Надя Ващук, Оксана Винницька, Юрій Даревич, Юрій Джуравець, Наталя Ємець, Тарас Закидальський, Валя Курилів, Михайло Лучків, Уляна Плавущак, Неля Наконечна, Таня Онищук, Галина Педенко, Маруся Підкович, Маруся Шкамбара і інші. Особливо подяка уступаючому зв'язковому Меля Ляфонтенові і його намісникові Ллойд Меккелл. Приємно було вітати відомих педагогів і письменників Івана Боднарчука і Яра Славутича. Єдиним недоліком конференції була нечисленна участь батьків. Зацікавлених у співпраці слід зголошувати до шкільного радного Олеся Чумака, телефонуючи на число (416)762-1410.

Леся Джонз

Після З'їзду жителів Зборівської землі

У днях 17-го і 18-го травня за старанням Зборівського Комітету в Торонто зібралася численна громада зборівщан, мешканців Америки і Канади, в Торонто в готелі „Лікшон Інн" на торжественне свято-уродини пропам'ятної книги Зборівщини „Наш Рідний Край".

Ще перед 10-ма роками на заклик Зборівського комітету відгукнулася морально та матеріяльно без вийнятку вся патріотична громада Зборівської землі, яка зродилася на крові та кістках героїв минувшини, упавши в боях з наїзником: козаків, Української Галицької Армії, Січових Стрільців та УПА.

Приглядаючись численним учасникам з'їзду та бенкету добачувалося цей патріотизм, цю гордість, а також родиннусердечність, яка ціхує зборівську громаду.

Дивлячись на зусилля комітету, який на протязі 10-ти літ мусів боротися з редакційними труднощами у виданні цієї „Пропам'ятної Книги," можна ствердити, що лиш Проведіння Боже керувало їхньою працею.

Великою заслугою в появі цього „Довідника" була повна посв'яти праця незаступимого редактора Б. Гошовського, великого симпатика Зборівської землі, якому декілька разів ставалися серцеві приступи, і який потрапив навіть у лікарні виконувати свою редакційну працю.

Щастя хотіло, що до помочі редакторові Б. Гошовському став великої посвяти координатор Володимир Локоть, який своєю мозольною працею, різними способами та з різних закутин світу збирав матеріяли, дописувачів та запрошував науковців до співпраці над „Історичним Збірником".

Вшанувати належиться нині таких ідейних людей, які так багато праці вклали для обзнайомлення світу про існування та боротьбу українського народу за свої права на своїй землі та боротьбу в обороні України.

Першу частину з'їзду виповнили звідомлення з праці, як і фінансів Зборівського комітету в Торонто. Опісля ввечорі відбувся бенкет, сполучений з імпрезовою частиною. Бенкет відкрив голова комітету Софрон Безубко і, привітавши присутніх, передав керму господині вечора Христині Яріш-Бідяк, нащадку визначного громадянина Зборівщини посла Івана Боднара до віденського парляменту на протязі двох каденцій в 1867 та 1873 роках. Вона вміло проводила програмою вечора, в яку входила деклямація вірша поета Романа Заводовича, уродженця Зборівщини, який виконав з відчуттям Михайло Бей.

На спеціяльну увагу заслуговує концерт, на якому виступив хор та симфонічна оркестра маестра Остапа Брезденя, зятя координатора В. Локотя. Концерт був переплетений сольоспівами Анни Локоть-Брездень, Марусі Сороки, Олени Ґордон, Михайла Бойка і Івана Сороки. Всіх виконавців нагороджували публіка обильними оплесками.

Дуже змістовну доповідь про історичне тло Зборівщини виголосив проф. д-р Ярослав Барвінський, уродженець Зборівщини. Після слова д-ра Барвінського покликано до слова достойного гостя д-ра проф. Теодора Мацькова, який представив зібраним договір гетьмана Богдана Хмельницького з польським королем Яном Казимиром у світлі чужинецької преси. Опісля о. д-р Павло Бабяк, тримаючи цю цінну книжку „Наш Рідний Край" — Зборівщина, благословив її, як рівнож і всіх тих, які причинились до її видання. Кінцеве слово забрав координатор В. Локоть,який сказав, між іншим:

„Пропам'ятна книга Зборівщини це частина історії цілої України, вона насвітлює події наших предків, подає працю нашого покоління та сполучує всі події в одно, бож ми всі один нарід і господарі тої землі,на якій ми жили, працювали і в потребі цю землю обороняли від ворогів-наїзників і вона насичена кров'ю батьків, дідів і прадідів. Тому гідно з законами природи ця земля належиться нам і нашим будучим поколінням.

Зборівська земля з огляду на своє географічне положення багато разів на протязі тисячлітньої історії зазнала частих і великих нападів і спустошень, бо багатство нашої батьківщини було і є принадою для ворогів. Тому історія Зборівщини є цікава і багата...

Зборівська громада у вільному світі доказала своїми пожертвами на видавничий фонд і оцінила любов до рідної землі, що була зрошена козацькою кров'ю, борцями Української Галицької Армії і Січових Стрільців, а в наших часах Української Повстанської Армії.

Отож, власне, любов до рідної землі додала і мені сил і не залишати праці над збірником. У вислiді розшуків по державних бібліотеках і широкого листування пощастило дістати чимало цінних матеріялів—статей і споминів.

Я особисто вдячний тим, що своїми пожертвами і своєю працею допомогли нам здійснити давній задум, підсказаний історикoм Іваном Крип'якевичем; „Збирати матеріяли і видати друком обширну книгу, щоб минувша не пропала безслідно".

Саме проминуло півстоліття від історії Зборова п. з. „Коротка Історія Зборова" до половини XIX століття опрацьована істориком Іваном Крип'якевичем. І цей підказаний заклик-заповіт історика після довгих років мозольної праці Управа Зборівського Комітету у Торонто здійснила.

На цей заклик історика громадяни Зборова і Зборівщини почали видавати місячну газету „Зборівські Вісті" і вже в ній поміщували матеріяли для збірника. Та у вересні 1939 році почалася Друга світова війна і вона спричинила масовий „ісход" — масову еміґрацію українців Зборівщини на Захід, щоб не попасти під московську-совєтську окупацію.

До численної зборівської еміґрації зборівщан до Канади і Америки ще перед Першою світовою війною долучилася еміґрація після Другої світової війни. І щойно тоді по довгих роках мозольної праці пощастило нам здійснити давній задум. Труднощі були немалі.

Тяжко самому собі повірити, що справа видання Пропам'ятної книги „Наш Рідний Край" Зборівщина, що ми її започаткували в Торонто десять років тому, яка була безвиглядна, таки довершилась і це власне ласка Божа.

Видати таку книгу, не маючи досвіду, не маючи людей для допомоги, не маючи покладних грошей-це була складна і тяжка справа. Ми старались виконати все якнайкраще, щоб наступні покоління не встидалися за нас. В час нашої довголітньої праці могли виникнути деякі недоліки і відхилення, передаючи вам наш десятьрічний труд, до вашої ласкавої оцінки — просимо вас у ваших критичних заввагах керуйтеся не милосердям, а тільки справедливістю.

Наша перша велика книга, яку нині оглядаємо з задоволенням і гордістю — це якраз одна з тих речей і справ, які сьогодні є дуже потрібні для утривалення нашої правдивої історії, для пам'яті і науки наступним поколінням. Довгий і нелегкий був наш шлях до завершення великого діла.

Тому бажаним було, щоби наші отці о. Роман Даниляк і о. д-р Павло Бабяк поблагословили сьогодні цю велику нашу книгу, а разом і всіх нас, а зокрема тих, що в більшій чи меншій мірі причинилися до її опрацьовання і видання. Хай це заохотить нас до дальшої праці і жертвенного труду, щоб ми у недалекому часі могли видати другу нашу книгу, англомовну, з усіма доповненням, індексами і т. п. ,на які не було вже місця в першій нашій книзі. Хай Господь допоможе нам завершити це наше спільне діло, на славу нашої незабутньої Зборівської Землі і всієї нам дорогої України."

Анна Запорозька-Потопник

Книжку можна замовляти, пишучи на адресу: Zborivsky Komitet, c/o W. Lokot, 4147 Hickory Drive, Mississauga, Ont. L4W 1L1 Canada.

Без огляду на великі кошти видання, ціна при замовлені лише 50 кан. дол., а поштова пересилка в Канаді 6 кан. дол. В ЗСА, хто вплатить 50 ам. дол., не платить окремо за пересилку.

У ШІСТНАДЦЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
мого Найдорожчого МУЖА

св. п.

Володимира Холевчука

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

1-го липня 1986 року, о год. 8-ій ранку в українській католицькій церкві св. Марії в Озон Парку і в Арґентині.

Про молитви за спокій Його душі просить — дружина МАРІЯ і РОДИНА

У глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих та Українську Громаду, що 24-го червня 1986 р. відійшов від нас у Вічність наш Найдорожчий ЧОЛОВІК, БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п.

Володимир Мохалюсь

ПАНАХИДА відбудеться у п'ятницю 27-го червня, 1986 р., о год. 8-ій веч. у каплиці "Sanctuary" українських похоронних послуг, 4111 Пенсильванія вул. Північний Схід, Вашінґтон, Д. К.

ПОХОРОН і ЗАПЕЧАТАННЯ КРИПТИ о 10-ій год. ранку, у суботу 28-го червня, 1986 р. ванія вул., Вашінґтон, Д. К. 20746

Горем прибиті:

дружина — ВІРА
дочка — ОЛЯ з родиною
син — ІГОР з родиною
племінник — ЕВГЕН з родиною

Опечалені смутком і горем повідомляємо Приятелів і Знайомих, що в неділю, 22-го червня 1986 р. відійшов у Вічність трагічною смертю у Тексас на 25-му році життя наш Найдорожчий СИН І БРАТ

св. п.

ІГОР Д. МОЛОДОВЕЦЬ

ПАРАСТАС відправиться у четвер, 26-го червня 1986 р. о 7-ій год. веч. у похоронному заведенні Канєвського, 3900 W. 9th Street, Chester, Pa.

ПОХОРОН - у п'ятницю, 27-го червня 1986 р. о год. 9:30 ранку з церкви св. Духа, Честер, Па. на цвинтар Lawn Crost Lower Chichester, Pa.

Горем прибиті:

батьки — ДМИТРО І КАТЕРИНА
сестра — ІРЕНА з мужем РОБЕРТОМ і синами — РОБЕРТ мол. і МАРК

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Появиться...

(Закінчення зі стор. 1)

чення з попереднього числа). У розділі „Конференції, з'їзди" друкуються такі матеріяли пов'язані з відзначенням" 1000-ліття Хрищення України: Кир Максим Германюк, „Українська католицька церква і 1000-ліття Хрещення України"; Митроф. Прот. С. Ярмусь, „Українська Православна Церква в Канаді і відзначення Ювілею", Олександер Домбровський, „Наукове відзначення ювілею Хрищення України". У цьому розділі також поміщено справоздання Ф. Кордуби „Відзначення 20-річчя діяльности Українського Історичного Товариства в Мюнхені". У розділі „Рецензійні статті" видруковано критичні огляди Марка Антоновича, „Втрачений шанс-вибрані листи П. Куліша українською мовою" і Володимир Жила — „Видатний здобуток нашої історичної науки". У відділі „Рецензії, огляди" містяться рецензії на українознавчі праці українською, німецькою і російською мовами. Також у тому випуску „Українського Історика" видруковано багату наукову хроніку. Ціна цього випуску 15 амер. долярів, річна передплата журналу — 25 амер. дол. У 1986 році вирішено значно поширити тематику журналу і збільшити його об'єм. У зв'язку з цим заплановано поширити число передплатників і жертводавців– меценатів. Пожертви і передплату проситься висилати на таку адресу: "The Ukrainian Historian" P.O.Box 312, Kent, Ohio 44240 USA.

А де Україна:...

(Закінчення зі стор. 2)

Католицької Церкви у рамках Вселенської Церкви. Я особисто все виступав проти тої настанови, вважаючи духове „усхіднювання" для нас шкідливим. На роздоріжжі культурних впливів існують наші волиняки , які мали культурне „інтермеццо" після Першої світової війни.

Мілош не враховує нас до країн Середньої Европи, мабуть, уважаючи нас інтегральною частиною російського Сходу. Це сходиться з політичним підходом цілого західнього світу до України як частини Росії. Захід уважає Україну культурно частиною Росії. Культурне пов'язання нас із тим Сходом наче прирікає нас до того Сходу і політично, що для нашого майбутнього дуже неприємне. Наша батьківщина нині очевидно примусово під культурним російським чоботом, що так грізне для нас. Культурний совєтський імперіялізм куди для нас грізніший, чим той окупаційно-мілітарний. Народ в Україні ставить видимо дуже малий опір тому культурному імперіялізмові, промовистим доказом чого є нехтування українською мовою як розговірною. Важко нам тут на волі судити наших братів надто різко за цю нашу духовну слабість. Та цей факт покладає на нас на поселеннях тим важніший обов'язок усюди і на кожному кроці підкреслювати нашу „несхідність". Мілошовий концепт „середньоевропейської культури" і пов'язання з тим ідеї якоїсь політичної конфедерації країн Середньої Европи проти її ворогів зі Заходу, а головно зі Сходу, повинен бути для нас дуже принадним, і хто зна чи не єдино політично спасенним. Тому ми повинні з'ясувати собі, а відтак вирішити дилему: Схід, Захід, чи Середній Захід? Ралігійний чи обрядовий фактор не повинен нас бентежити, а це, на жаль, чи не головна причина нашої неясности в тому питанні. Дискусія над цим питанням принесла б користь. Україна вже сливе три четверті сторіччя під бомбардувальним вогнем російського Сходу, до чого вони запрягли і Російську Православну Церкву. Маймо це на увазі і намагаймось відсахуватись від усього, що тхне Сходом. Від Сходу йде заглада нашому народові!

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

Вістки з Нюарку

Градуанти восьмої кляси школи св. Івана Хрестителя: Іван Ванарчук, Адам Таланчук, Тодд Елерман, Христина Голебска, Христина Рак-Бравн, Анна Бренич, Ірина Василик, Леся Торбич, Галина Вільшинська, Христина Ван-Несс, Борис Таланчук. *(Фото: Дори Рак)*

Учениця 8-ої кляси Хритина Рак-Бравн передає квіти парахові о. Куч'мякові. *(Фото: Дори Рак)*

(Дора Рак). Нюарк — найбільший осередок українського поселення в стейті Ню Джерзі, знаний на всю українську Америку із активности своєї громади. Щоправда положений ніби в тіні Ню Йорка, від якого ділять його три великі річки — Пассейк, Гекенсак, Гадсон, — кілька імпозантних мостів та ще й два тунелі — Лінколн і Голленд, і ніби в запіллі Філядельфії, — все ж живе своїм самостійним життям серед демографічно, економічно і соціяльно зрізничкованого американського суспільства метрополітального Нюарку. А місто із біля 350,000 мешканців цікаве своїм етнічними енклявами: італійськими, португальськими, еспанськими, китайськими, польськими і українськими, й іншими меншими, з перевогою чорного населення. Етнічний склад міста — на роздоріжжі між Ню Йорком і Філядельфією—був і є завжди пливкий, бо в міру соціо- економічного та культурного росту поодиноких груп та під натиском все новоприбуваючих еміґрантів, давніші мешканці виходять із середини міста (т. зв. „іннер сити") замешкуючи у дальших підміських оселях.

Початок українського поселення в Нюарку був також на „долині" міста, де центром була церква і парохія св. Івана Хрестителя, спочатку при Корт вулиці (1907-1926), а опісля при Мортон вулиці (1927-1965). Довкола цього осередку розвинулося організоване громадське життя у формі кілька десяток організацій та фінансових установ. Там же мала свій початок українська парохіяльна школа, основана у 1939 році.

Коли ж „мандрівний" процес обійняв і українських мешканців, які переселилися у західню дільницю міста, то перенесено туди і парохію, закінчивши будову нової церкви у 1965 році при Сенфорд авеню, де вже у 1952-53роках поставлено нову школу під покровом св. Івана Хрестителя, що стала справжньою гордістю парохії і громади. На протязі десятків літ навчалися в ній сотні української молоді, яких багато є тепер на визначних становищах чи то в українській громаді чи в американському світі. Школа тісно співдіє із церквою і парафією, спільно відзначуючи пам'яткові героїчні або трагічні події у житті українського народу, а також місцеві парафіяльні або шкільні свята і імпрези.

Ювілейна програма

У травні сповнилося тридцять літ священства отця Ігумена Михайла Кучмяка, ЧНІ, пароха церкви св. Івана Хрестителя і опікуна школи. Тож учениці і учні школи відзначили цю річницю окремою програмою у церковній авдиторії після раннього Богослуження в неділю, 18-го травня ц. р. Щирі гратуляції в імені молоді склала Христина Рак Бравн (уч. 8-ої кляси), побажавши йому повернутися ще до рідного Обертина; учениця сьомої кляси Марта Івасечко продеклямувала вірш, а шкільний хор заспівав кілька пісень. Зворушеному парохові вручено китицю квітів, а парохіяни довгою чергою підходили до нього, щоб особисто побажати доброго здоров'я і довгого віку.

Життєвий шлях Ювілята багатий глибокими переживаннями, пов'язаними із долею українського народу. Отець Михайло, найстарший із шістьох дітей у родині Катерини, з дому Трачук, і Ілька Кучмяків в Обертині у Західній Україні. Там він закінчив початкову школу, а опісля гімназію у Коломиї і учительські студії із дипломом навчання. У воєнних роках (в часі Другої світової війни) деякий час учителював в Жабю на Гуцульщині, поки включився у Дивізію „Галичина," де перебув два роки, а закінченням воєнних дій перехопився на захід.

Призначення долі завело його до Риму, де почав теологічні студії в Українській Духовній Семінарії та слухав виклади у Папськім Університеті Поширення Віри. Тоді — за заохотою о. Івана Бали, ЧНІ, українського редемпториста, Михайло Кучмяк вступив до монашого чину у 1947 році, а рік пізніше склав перші монаші обіти (29 вересня 1948) у містечку Чіорані коло Неаполя.

Переїхавши до Канади при кінці 1948 року, Брат Михайло продовжував богословські студії у семінарії у Ватерфорді, які закінчив у Медовейл, куди була перенесена семінарія. Завершенням покликання було зложення вічних монаших обітів 3-го лютого 1951 року, а початком священного стану було висвячення на диякона — 15 лютого 1956 року, та рукоположення на священика 13-го травня 1956 року проведене Владикою Кир Ізидором Борецьким. Саме 30-літні роковини цієї найважливішої події в житті о. Мизайла відзначила школа скромною, але сердечною програмою.

На протязі близько двадцяти літ о. Михайло працював в Канаді на різних призначеннях та у різних місцевостях, а в червні 1975 року був приділений на становище ігумена і пароха при парохії св. Івана Хрестителя в Нюарку. І оце вже понад десят літ о. Кучмяк віддано працює тут для церкви, парохіяльної школи і цілої української громади, яка з вдячністю складає отцеві Михайлові щирі побажання здоров'я та сили до дальшої праці та многих літ.

Ґрадуація в школі

Цьогорічна ґрадуація учениць і учнів восьмої кляси школи св. Івана в Нюарку відбулася 8 -го червня ц. р. в церкві після Богослуження. Дипломи успішного закінчення початкової школи одержали : Анна Бренич, Христина Рак Бравн, Тодд Елерман, Христина Голебська, Адам Таланчук, Олександра Торбич, Іван Винарчук, Христина Ван Несс, Ірина Василик, Галина Вільшинська (всього десять). Дипломи виставлені з уповажн ення римо-католицької архидієцезії Нюарку, бо школа св. Івана є в системі католицьких парохіяльних шкіл.

Отець парох передав ґрадуантам побажання дальших успіхів, щастя та Божого благословення, він запевнив, що ґрадуанти, навчаючись в українській школі протягом дев'яти літ, від садочка до восьмої кляси, підуть у світ , як характерні і патріотичні одиниці та добрі християни.

Зі своєї сторони, ґрадуанти є вдячні учителькам, що на протязі дев'яти літ їх провадили і вчили: в садочку — Віра Ковблянська, а по клясам від першої до восьмої : Ольга Кобрин, Сестра Марія Лукія, Юлія Добош, Сестра Марія Кармела, Стефанія Презимірська, Любов Батька і Анна Ґут; мистецтво — Марія Голіната, спорт—Айлін Фарел, а українські предмети — Оксана Ліщишська. Школу провадят Сестри Василіянки, а теперішньою директоркою є Сестра Марія Юлита.

Бриджпорт вшанував Симона Петлюру

Місцевий Відділ УАКРади за ініціятивою голови Анатоля Фалька зорганізував святочні сходини для відзначення 60-ої річниці трагічної смерти Головного Симона Петлюри. В неділю, 8-го червня ц. р. , в церковній залі Св. Тройці зійшлася громада Бриджпорту й околиці, щоб віддати поклін великій людині із Визвольних Змагань за українську державність.

Святочні сходини відкрив Анатоль Фалько, який підкреслив важливість відзначення цих 60-их роковин. Першою точкою програми була рецитація „Сім пострілів", що артистично виконав молодий студент Омелян Марків.

Святочне слово про Отамана Симона Петлюру виголосив д-р Ярослав Туркало. Прелеґент яскраво окреслив важливість св. п. Симона Петлюри в цей дуже критичний час української історії. Симон Петлюра віддав усі свої таланти як журналіст, промовець та організатор для боротьби за велику ідею — відродження української соборної держави. Святочні сходини закінчилися відспіванням національного гимну.

За короткий час існування місцевого відділу УАКРади в Бриджпорті (6 місяців) це вже третя громадська імпреза, яку зорганізував та перевів Відділ. Дві попередні імпрези були — Шевченківське свято та ширші громадські сходини із доповіддю Миколи Мовчана, українського полоненого із Авганістану. Голова Відділу та члени управи заохочують усіх зацікавлених стати членами УАКРади.

І. Г.

У Вотервліті закінчили шкільний рік

Отець декан Т. Гуманицький відправив 7-го червня 1986 року Службу Божу в намірені 57 дітей школи українознавства, передшкілля та садочка, сказав відповідну проповідь і роздав свідоцтва і хрестики дітям, що ходили на науку релігії. Подякував координаторам навчання релігії Тані й Андрієві Дурбакам, Та усім катехитам і закликав відспівали всім многоліття.

Потім у церковній залі відбулося закінчення шкільного року. Відкрив його молитвою о. Т. Гуманицький, потім діти садочка й передшкілля проспівали „Ми з Києва приїхали до вас". Діти з передшкілля виконали збірну деклямацію „Українці ми маленькі".

Садочком опікувалися Євгенія Куфуль і Галя Кошикар, передшкілля вела Дозя Кушнір.

Директор школи українознавства Ярослав Кушнір прочитав доповідь про І. Франка у 70-ліття його смерти. Дитячий хор під його проводом проспівав „За Україну", потім школярський гимн „Школяри, школяри, голови догори". Сестри Таня і Люба Мандзії проспівали дует „Там далека Україна". Присутні нагородили рясними оплесками виступи дітей.

Потім Дозя Кушнір роздала свідоцтва 12 дітям передшкілля, які говорять по-українськ. Учительки роздали свідоцтва клясам: Дрія Спяк-1 кл. (україномовна), Ірка Скалій-1.(англомовна), Галина Коргун-2 кл., мр Таня Дурбак-3 кл., Марійка Філь-4 кл., Дарія Ракоча-5 кл., Дозя Кушнір-7 кл., та побажала всім дітям приємних вакацій, говорити по-українськи й далі ходити до української школи. Директор Я. Кушнір подякував усім учителькам і батькам. Зокрема подякував Тані Дурбак, що 5 літ працювала у школі, але відходить із-за інших обов'язків. Вкінці голова Батьківського комітету мґр Андрій Дурбак подякував директорові та всім учителькам і батькам, о. деканові Т. Гуманицькому за безкоштовне вживання шкільного будинку, Окружному Комітетові відділів УККА Олбанської Округи за фінансову допомогу й опіку та запросив усіх на перекуску, що її приготовили Тереса Бережанська, Галя Кошикар і Ірка Скалій

99-ий Відділ СУА опікується садочком і передшкіллям. Варто пригадати, що у Трою перша українська суботня школа постала в 1897 році при церкві св. Миколая, пізніше постали суботні та цілоденні наші школи в Коговзі й Вотервліті, але із-за зменшення числа дітей вони перестали існувати. В 1966 році Михайло Коргун з Трою зорганізував і вів школу українознавства у Вотервліті, пізніше її директором став В. Літинський, в останньому році Я. Кушнір. Школа українознавства має тепер 34 учні, передшкілля 12, садочок дітей. На наступний рік заповідається приріст дітей.

Наші батьки повинні полбати, щоб усі українські діти у шкільному віці ходили до школи українознавства.

І. Д.

Проблема...

(Закінчення зі стор. 2)

ми мішане подружжя й цим прогрішилися супроти Бога, Церкви й України, бо ми — щасливі"... — або щось у тому роді.

Проблема однонаціонального, так само як проблема мішаного подружжя не є, може на жаль, така проста, як уявляють собі наші патріоти, які вважають, що існування української нації, чи хоч би тільки українського поселення в діяспорі, залежить виключно від того, щоб не було в нашій громаді мішаних подруж. Українська нація переживала вже більші катаклізми, як мішані подружжя, і процес природної асиміляції до чужомовного отчення на поселеннях в діяспорі також не знівечить українства. Не банализуймо виликих проблем і не спрощуймо їх. Похвала — фанатичним ворогам мішаного подружжя, що вони такі патріоти і що турбуються майбутністю рідної нації. Автор цих рядків теж не є прихильником мішаного подружжя і волів би, щоб теорія однонаціонального подружжя знайшла відгук у реальному житті. Але так добре не є і хай патріоти зрозуміють, що треба рахуватися із коротким „але" та зрозуміють, що життя людей не складається за формулами і побожними бажаннями теоретиків.

Мистецька...

(Закінчення зі стор. 2)

ючою і цікавою. Навіть деякі образи невідомих мистців, чи без підпису творця, осягли інколи вищу ціну, ніж була в каталозі. На інші знову — дуже рідко — нелегко було знайти покупця. Досить швидко зголошувались аматори на кольоритні олії-примітиви Кл. Трохименка, а теж на графіки Х. Головчак-Дебарі.

Крім картин знайшли покупців і такі речі, як кераміка С. Ґеруляк „Веґетація", чи різьба в дереві невідомого автора „Орел" тощо.

В кожному разі, наприкінці виглядало, що всі були задоволені: Інститут — відбутою льотерією, а покупці — виграшами. Отже імпреза була успішна.

ПІВНІЧНА КОРЕЯ закликала З'єднані Стейти Америки забрати з території Південної Кореї всю нуклеарну зброю і перетворити тим самим Корейський півостріву „безатомну зону". Заклик Північної Кореї — це остання з серії „мирних ініціятив", зроблених комуністичними країнами з метою ввести в оману світову громадську думку і розпалити антиамериканські настрої в світі. Північна Корея оголосила, що не продукувала і не буде продукувати нуклеарної зброї і закликала ЗСА забрати „крок за кроком" нуклеарну зброю з Південної Кореї.

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ радить Конгресові віддати до суду федерального суддю Ґеррі Клерборна, який заробляє 78,700 дол. і ніколи з тої платні не платив податків. Клерборн тепер сидить у федеральній тюрмі, засуджений на два роки. Його обвинувачено, що він поповнив окрім того ще й інші злочини. Після відбуття кари в криміналі Клерборнові певно не дозволять вернутись до праці.

АМЕРИКАНСЬКІ НАУКОВІ дослідники заявили, що в Парижі пацієнт, який хворів на недугу АІДС, вернувся до праці після операції, в якій йому пересаджено кістковий мозок ідентичного близнюка. В тій самій операції, два пацієнти, які хворіли на АІДС не відчули жадних змін. В Парижі далі ведуться інтенсивні досліди щодо поборювання хвороби АІДС.